

m muziekwereld

ze zijn er weer:
Zomerfestivals!
3 organisatoren aan het woord

Ntb

vakbond voor musici

De zomer is begonnen. Een zomer met festivals – het voelt bijna onwerkelijk –, maar nog steeds met een dreigende onweerswolk boven onze hoofden. Vooral het najaar dreigt opnieuw te verdrinken als corona opnieuw om zich heen zou grijpen.

Dit zomernummer van de *Muziekwereld* staat dan ook in het teken van zowel de (speel)vreugde als de zorg. Maar laten we vooral positief proberen te zijn en waar we kunnen de toekomst positief tegemoet treden. Maar ook met het voornemen niet langer over ons heen te laten lopen.

Vlak voor het ter perse gaan van dit nummer besloot het Belgische parlement tot invoering van een collectief te incasseren vergoeding voor zowel internetplatforms als YouTube en Facebook, als voor commerciële streaming op diensten als Spotify en Netflix. Zoals op pagina 18 van dit blad wordt betoogd: er zijn steeds meer argumenten om ook de Nederlandse regering en het Nederlandse parlement te overtuigen van een eerlijke vergoeding voor makers online. Het wordt tijd mooie woorden over fair practice ook in het auteursrecht concreet te maken.

Daarnaast zijn onder auspiciën van Platform ACCT (zie p. 27) gesprekken begonnen om redelijke minimumtarieven voor onder meer musici op de Nederlandse podia af te spreken en is Ntb/Kunstenbond nog altijd in gesprek met de publieke omroep over een redelijke betaling voor artiesten die optreden in de media. We hopen na de zomer nieuws te kunnen melden.

Zoals vaak gezegd: de gezamenlijke lobby is stroperig

en kost veel tijd (tijd die wij juist nu de nood bij velen hoog is nauwelijks hebben), maar zolang wij samenwerken en in herhaling op herhaling onze boodschap uitdragen, zal het steeds beter lukken tot verbeteringen te komen.

Niet alleen door overleggen en door gesprekken met de overheid. Soms zijn ook andere middelen nodig, zoals een rechtzaak tegen de staat (zie p. 32). We zullen als vakbond steeds afwegen welke middelen het meest geschikt zijn, we zullen altijd proberen redelijk te zijn, maar ook actie en juridische stappen zullen door ons niet geschuwd worden. Geduld is een schone zaak, maar er is een grens aan het geduld dat wij en onze leden kunnen hebben. Langer uitstel van fair practice als subsidievoorwaarde vinden wij niet uit te leggen (zie p. 34). De cultuursector heeft tijdens de coronaperiode een zware rekening betaald, maar binnen de cultuurwereld waren het vooral de arbeidskrachten binnen de cultuur en vooral de zelfstandigen die onevenredig zwaar getroffen werden. Dat moet afgelopen zijn. Een streven om samen de schouders onder te zetten.

Zonder te vergeten te genieten van de nieuwe zomer uiteraard en van de mogelijkheid eindelijk ons vak uit te kunnen oefenen. Want centraal blijft de muziek. Een goede zomer toegewenst!

Erwin Angad-Gaur

senior adviseur Kunstenbond/Ntb en directeur VCTN

4	Wat speelt er? kort nieuws
6	Een dagje in het park
13	Graag 35 jaar erbij
14	cd-recensies
17	VCTN-nieuws
18	Een aanscherping die scherper moet
21	Une Belle Histoire – een zonnige column
22	'Als enige vrouw in de ruimte moet je jezelf net iets meer bewijzen'
24	Waar moet ik op letten als ik een digitale distributeur kies?

27	Voor een eerlijker inkomen – Platform ACCT
28	Hoe zit het nu precies met dubbelgangers?
31	De favoriete compositie van...
32	Kunstenbond stelt de staat aansprakelijk voor gebrek aan coronacompensatie
34	Niet opnieuw uitstel van fair practice
35	In goede en slechte tijden; blijf verzekerd!
37	'De duivel schijnt op een grote hoop'
38	Coen Witteveen

colofon

Muziekwereld is het blad van de Vakgroep Muziek Kunstenbond/Ntb vakbond voor musici

Oostenburgervoorstraat 152
1018 MR Amsterdam
T: 020-2108050
E: info@kunstenbond.nl
I: www.ntb.nl

Ntb/Kunstenbond is van maandag t/m donderdag bereikbaar van 10:00 - 13:00 uur of per e-mail via info@kunstenbond.nl
Voor juridische vragen kunt u dagelijks vanaf 13:00 uur bellen met de juridische helpdesk via 020-2108052 of e-mail via juridischadvies@legal.kunstenbond.nl

Redactie:

Erwin Angad-Gaur (hoofdredacteur), Jeroen Akkermans (eindredacteur), Will Maas

Met medewerking van:

Maurits Fondse, Bjorn Schipper, rakenDra Smit, Jimmy Tigges, Michael Klier, Patrick Onderweegs, Karin Boelhouwer, Anita Verheggen en Roy ter Haar

Illustraties

Robert Swart

Basisvormgeving / Lay-out:

Robert Swart

Drukwerk

Vellendrukkerij BDU, Werkendam

omslag: Wendy Wei

Ntb/Kunstenbond

Bestuur
Will Maas (voorzitter),
Ellister van der Molen (secretaris/penningmeester),
Guus Bleijerveld,
Daan van der Bruggen,
Patrick Onderweegs,
Simone Vierstra

Bureau

Administratie en helpdesk

Secretariaat info@kunstenbond.nl
Juridische zaken/contracten juridischadvies@kunstenbond.nl
EHBO-project (over muziekproducties)
rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl

Werkgebieden

Lichte muziek en artiesten:
Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl
Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl
pop:
Will Maas willmaas@kunstenbond.nl
Orkesten
Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl
Muziekdramatische kunst:
Pepijn ten Kate pepijntenkate@kunstenbond.nl
Kamermuziek:
Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl
Auteurs- en Naburig Recht:
Erwin Angad-Gaur erwinangadgaur@kunstenbond.nl
Muziekonderwijs:
Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

Sena Sessions Online

© **LIVE** IEDERE EERSTE DINSDAG VAN DE MAAND

Hoe moet je repertoire aanmelden? Wat is ongeclaimd repertoire? Welke fondsen zijn beschikbaar voor muzikanten? Elke eerste dinsdag van de maand organiseren wij een webinar waarin we antwoord geven op dit soort vragen. Het webinar is live te volgen én terug te kijken op Facebook en YouTube, waar we te vinden zijn onder de naam senarechten.

Sena

kort nieuws

Wat speelt er?

performers Sena

Sena Performers Muziekproductiefonds laatste ronde in 2022

De deadline van de laatste aanvraagronde van het Sena Performers Muziekproductiefonds in dit jaar is zondag 13 november a.s. Alleen professionele musici kunnen een aanvraag doen bij het fonds. Het fonds biedt musici de kans om met subsidie een kwalitatief hoogwaardige geluidsopname te maken. Je kunt maximaal € 5000 aanvragen om de productiekosten van geluidsopnamen te financieren. Twee derde van dit bedrag is een subsidie en een derde een renteloze lening. Aanvragers moeten het geleende bedrag binnen twee jaar terugbetalen aan Sena en het fonds financiert nooit meer dan 50% van het totaalbudget. De andere betrokken partijen moeten eenzelfde bedrag bijleggen om tot een finished product te komen. De subsidievoorwaarden staan op de website van Sena en je kunt er een digitaal aanvraagformulier downloaden en invullen. Voor meer info: www.sena.nl

Let op: Ntb/Kunstenbond-leden kunnen hun cd/muziekproductie laten recenseren

in dit magazine. Stuur je CD/ muziekproductie en bio naar de Ntb/Kunstenbond, t.a.v. R. Smit, Oostenburgervoorstraat 152, 1018 MR Amsterdam (rakendrasmit@kunstenbond.nl). Mail info over je muziekproductie naar Rolf Delfos via: lordsoffle@gmail.com voor het radioprogramma Dutch Jazz op Sublime FM.

Je kunt je muziekproductie ook aanmelden via het formulier op de website van Dutch Performers House: www.dutchperformers-house.nl Releases van Cd's/Muziekproducties die met steun van

het fonds tot stand zijn gekomen worden besproken op deze website en op de Facebookpagina van het productiehuis.

Dutch Jazz Release Stages van 4 – 14 augustus tijdens Amersfoort World Jazz Festival

Het Amersfoort World Jazz Festival presenteert dit jaar in partnership met het Sena Muziekproductiefonds en Dutch Performers House ruim 40 releases van muziekproducties die met steun van het Muziekproductiefonds tot stand zijn gekomen. Daarbij zijn gevestigde namen als Bart Wirtz, Teus Nobel, Paul van Kessel en Ellister van der Molen, maar ook veel musici van The

Next Generation zoals Thomas Pol, Jessica de Boer, Tijs Klaassen, Beryl Anne, Ragazzi en Dutch Jazz Collective, naast alumni van de Nederlandse conservatoria, waaronder Hendrik Müller (GER), Peter Somuah (GHA) en Nicolo Ricci (ITA) met Sun-Mi Hong (KOR).

Podium KOSMIK, Stadscafé De Observant en poppodium FLUOR zijn dit jaar dé locaties voor Dutch Jazz Release Stages.

Een dagje in het park

Ze zijn er weer, de zomerfestivals. In alle soorten en maten. Voor zover ze 'corona' hebben overleefd, want er gingen ook festivals ten onder. Wat is er veranderd in de voorbije twee jaar, aan kosten, aan organisatie? Wat zijn de risico's, wat zijn de vooruitzichten en hoe loopt de kaartverkoop? Muziekwereld polste drie organisatoren.

tekst: Jimmy Tigges fotografie: Minke Faber

René Steijger, Westerpop, Delft

‘Er is zeker wat veranderd’, beaamt René Steijger van het tweejaarlijkse Westerpop-festival in Delft. ‘Voor de editie van zomer 2021 hadden we in oktober 2020 een tijdspad uitgestippeld. Met de handrem erop, want de problemen bij onze podiumbouwers, licht- en geluidsbedrijven waren al duidelijk. Toen de situatie rondom de pandemie begin maart 2021 te weinig perspectief bood, zijn we gestopt, ook omdat financiële compensatie van de overheid onzeker was.’

In overleg met de gemeente verschoof de 29ste editie naar juli 2022. ‘Normaliter starten we de voorbereiding een jaar van tevoren, maar

vanwege alle onzekerheden schoof dat op. Toen rond kerst '21 omikron een lichte variant bleek, durfden we het aan om in januari 2022, met achterstand, te beginnen met reserveren, boeken en materialen regelen. We schrokken enorm van de exorbitant hoge prijsstijgingen van onze vaste leveranciers. Veel personeel was daar vertrokken. Mensen in vaste loondienst, maar ook veel zzp'ers gingen wat anders doen. Priklocaties bouwen, zelf prikken of een alternatieve camping beginnen.

Nu de evenementensector aantrekt, keren veel mensen terug, maar zzp'ers vragen veel geld. De energiekosten worden ook doorberekend. De verhuurder van de festivaltoiletten was zelfs 45 procent duurder geworden, vergeleken bij 2019. We overwogen onze bierprijs aan

te passen, maar ook de brouwers hadden hun prijzen verhoogd, onder meer door een tarweprobleem met Oekraïne. Hoeveel kun je vragen voor één biertje op een gratis festival, zonder het publiek te schofferen? De productiekosten zijn twintig, dertig procent omhooggegaan. We werken met 240 vrijwilligers en zeven bestuursleden. Vanuit huis, we hebben geen overhead, maar ik maak mij zorgen of festivals met een begroting van 200.000 euro of meer nog gratis kunnen blijven.

Ook de beveiliging is duurder geworden. Vervelend, want als die niet op orde is kan de gemeente het festival cancelen, vergunning of niet. We hebben dicht aangezet tegen afgelasting. Gelukkig lieten de vaste sponsors, ook de horecabedrijven, ons niet in de steek.’

Lekkere muziek, theater en lekker eten

Nieuwe inzichten

En dan was er nog de podiumverhuurder die tijdens de pandemie tot nieuwe inzichten kwam. ‘Tijdens het gedwongen thuiszitten had hij voor het eerst van zijn leven tijd gehad om een boek te lezen. Een openbaring. Hij besloot minder te gaan werken en de podia af te stoten. Een praktisch probleem, want dat podium was helemaal voor ons gemaakt. We konden het onder geen voorwaarde meer huren en moesten een andere bouwer zoeken.’

Het samenstellen van de line-up kende zijn beperkingen. ‘Vanuit een belangrijk muziekland als de VS komen nog weinig artiesten hierheen. En Engelse bands hebben moeite met de papieren rompslomp vanwege de Brexit en komen niet zo snel meer voor één optreden over. Dat betekent ook minder concurrentie voor Nederlandse acts, die uitgestelde concerten inhalen en dus niet beschikbaar zijn.’

Ondanks het risico op rode cijfers moet Westerpap sowieso doorgaan, vindt hij. ‘Ook vanwege de zorgwekkende oorlog in Oekraïne. Een bijdrage leveren aan het positieve gemoed is net zo belangrijk geworden als het aanbieden van muziek. Dan misschien maar bezuinigen op het straattheatergedeelte. De festivalhonger blijkt ook uit de hoge opkomst op de vrijwilligersbijeenkomst. We zagen wel dat de Paradiso’s en 013’s nog niet hun gebruikelijke aantallen bezoekers halen. Financieel is het een spannende uitdaging voor ons. Gelukkig is er nu via de ATE-regeling vanuit de overheid een financiële ondersteuning voor gratis evenementen, mocht corona weer toeslaan. Dat geeft wat rust.’

Gea van Dijk, Strawberry Fields Festival, Dedemsvaart

‘Kleinschalige culturele en kunstzinnige pareltjes, die als een lawine aan confetti neerdalen in onze regio’, aldus prijst het Strawberry Fields Festival in Dedemsvaart zichzelf aan. ‘Een dag met swingende concerten, spannend straattheater, culinaire hotspots, kinderactiviteiten en – niet te vergeten – pure gezelligheid.’ Dat klinkt aanlokkelijk.

‘We rekenen op vijfduizend mensen’, zegt organisator Gea van Dijk, verheugd dat het nog jonge festival na twee jaar afwezigheid weer op de agenda staat. ‘We proberen de regio een podium te geven. We hebben een goeie line-up kunnen regelen, ook voor het theaterprogramma.’

Het eendaagse festival vindt plaats in het gemeentepark. ‘Een prachtige locatie, vlak achter de grootste gitarenwinkel van Europa. Het festival is in 2018 opgezet door een aantal enthousiastelingen. We hebben een vrij groot lokaal netwerk, ook aan vrijwilligers. De mooie aankleding en de sfeer maken het bijzonder. Dat proef je al aan de festivalnaam, naar een bekend Beatlesnummer, met de tekstregel *Nothing to get hung about*: niks om je druk over te maken. Een dagje in het park met lekkere muziek, theater en – ook belangrijk – lekker eten. Dit jaar hebben we een culinaire route op ons festival ontwikkeld en op ‘de foute camping’, draaien drie dj’s. Marcel van Roosmalen en Eva Hoeke verzorgen een literair podium, *De aardbei vandaag*. Een soort mix van DWDD en het Top

2000-café. Muziek afgewisseld met gesprekken.’

Vrachtwagens

Hoe het is om het na twee jaar weer op te pakken? ‘We hebben bewezen dat we een serieus festival zijn. De sponsoring gaat makkelijk, we hadden al snel twee grote sponsors binnen. Er rijden twee vrachtwagens door het land met ons festivallogo achterop de trailer. Van de gemeente ontvingen we, naast alle andere steun, een mooie financiële bijdrage, maar regionale en landelijke subsidies zijn een uitdaging voor een kleinschalig en jong festival. Je moet eerst groot worden om daarvoor in aanmerking te komen. Lastig, want het is moeilijk uit te leggen hoe bijzonder we zijn.

Bij het strikken van artiesten moesten we vanwege het beperkte budget keuzes maken. De gages zijn ook omhooggegaan. Veel van hun technici hadden een andere baan gevonden, maar we hebben ons programma rondgekregen. Het kostte ook moeite om goede toiletvoorzieningen te regelen, het gaat niet meer zo makkelijk als drie jaar geleden. Een mogelijk nieuwe coronagolf in de nazomer is een risico ja, maar we gaan ervan uit dat het in augustus kan doorgaan.’

Voor de toekomst streeft de organisatie naar gematigde groei. ‘Als je klein bent heb je weinig inkomsten. We willen kleinschalig blijven, maar groot genoeg om mee te blijven doen. Uiteindelijk willen we doorgroeien naar achtduizend mensen. En later misschien naar een tweedaags festival. Eerst maar eens zorgen dat we aan de verwachtingen kunnen voldoen. Het is een flinke klus, maar we hebben er zin in.’

De mooie aankleding en de sfeer maken het bijzonder.

Marie-Luce Bree, Grachtenfestival, Amsterdam

Een podium bieden aan jong talent en nieuw publiek interesseren, dat zijn de twee belangrijkste missies van het Grachtenfestival. 'De drempel verlagen die klassieke muziek, jazz en niet-westerse muziek opwerpen voor veel mensen', verduidelijkt algemeen directeur Marie-Luce Bree die tweede missie. 'Muziek is een uitstekend middel om mensen samen te brengen, dat is onze maatschappelijke rol.'

Het tiendaagse festival vindt jaarlijks plaats in augustus op ruim honderd locaties. Buiten en binnen, gratis en tegen betaling. Louter concerten van een uur, zonder pauze.

'Tussen september en maart werken de fondsenwerpers. In maart moet de begroting van de grond komen aan de hand van binnengekomen sponsorgelden. Daarna bepalen de marketeers de campagne. In mei, juni moet alles samenkomen.'

Ook in beide pandemiejaren ging het evenement door. 'De basis van het Grachtenfestival is stevig genoeg om tegenslagen als corona te kunnen weerstaan. Flexibiliteit is ons DNA. In maart 2020, bij de eerste lockdown, konden we aanpassingen doen, maar wel minder kaarten verkopen. Sponsors vielen weg. Ze vonden het ongepast om iets te sponsoren, terwijl ze mensen moesten ontslaan. Daardoor gingen we financieel achteruit.

Alles wat we in de openbare ruimte wilden plannen kon niet doorgaan. Geen vergunning en te hoge kosten. Bij de anderhalve meterregel pasten geen grote orkesten en was er plaats voor minder publiek.'

Ook de mooie, intieme plekjes vielen af. 'Spelen voor zeven bezoekers in plaats van dertig was niet te doen. We hebben het festival anders opgezet: concerten gestreamd en ad hoc concerten georganiseerd. In het pre-coronajaar 2019 hadden we 270 concerten op honderd locaties, in 2020 140 concerten op zestig locaties. Dat blijft best veel. In 2021 konden we meer musici laten spelen, maar er waren ook extra vrijwilligers nodig voor klusjes als stoelen schoonmaken tussendoor.'

Spannende plekken

In dat tweede coronajaar focuste de organisatie vooral op wat wél kon. 'Concerten in binnentuinen van hofjes, bejaardentehuizen en seniorencomplexen. Die konden de mensen vanaf hun balkonnetjes volgen. Het is normaliter ook de lol om op spannende plekken te spelen. Op locaties als sportkantines, kantoorgebouwen, naast zalen als het Concertgebouw en het BIM-huis. Die gratis concerten trekken een ander publiek, vaak ook toevallige passanten. En doorgewinterde cultuurminnaars vinden het leuk om zo ook eens in Zuidoost te komen. Het is een ontdekkingstocht voor musici én publiek.'

Over de kaartverkoop voor de 25ste editie, in 2022, durft Bree

geen voorspellingen te doen. 'Vind ik moeilijk. Elders schijnt het langzaam te gaan, mensen zijn afwachtend. In de coronajaren hebben we bewust zonder QR-code gewerkt, maar met anderhalve meter afstand. Als je slechts een kwart van de stoelen gebruikt zijn concerten sneller uitverkocht, maar is er minder te verkopen. Nu is het heel wisselend. Ik hoop op een gevoel van urgentie, het festival is maar één keer per jaar. We verwachten geen beperkingen meer. Er zijn 200 concerten, met 600 muzikanten. Ook voor de niet-gratis concerten doen we uitgebreid promotie.'

Personeel vinden was geen sinecure. 'Een hoop partijen, technische bedrijven, cateraars, overleefden corona niet. Veel technici gingen naar zonnepaneelbedrijven, producenten naar de GGD's. Het voordeel bij ons is dat medewerkers en vrijwilligers ook slechts één dag in de week kunnen werken. Meer vrijwilligers draaien nu gemiddeld minder diensten. De artiestengages gingen ook omhoog. Instituties als Norma en Sena bepalen de minimumgage, waar wij helemaal achter staan. Tegelijkertijd is de sponsoring nog niet terug op het oude niveau. Na 2020 hebben we de cultuurfondsen wel duidelijk gemaakt dat we het geld echt besteden aan activiteiten. Het geld dat wij werven komt bij de makers en de zzp'ers terecht. Wij hebben vijf fte's, verdeeld over meerdere mensen, maar we hebben geen festivalterrein of eigen plek. Zo kunnen we alle entreprijzen onder de twintig euro houden.'

In dat tweede coronajaar focuste de organisatie vooral op wat wél kon. 'Concerten in binnentuinen van hofjes, bejaardentehuizen en seniorencomplexen. Die konden de mensen vanaf hun balkonnetjes volgen.'

Te druk met optreden? Laat ons de financiën doen!

Artiestenverloningen
Daar zit muziek in!

WAT WILL MAAS?

Graag 35 jaar erbij

Ik weet niet wat ik het meeste gemist heb. Misschien is het de combinatie van uitersten in positieve en negatieve zin. Dit seizoen speel ik met verschillende bands/acts weer op allerlei festivals. Zo gaat het eigenlijk al jaren: in de herfst en de winter de poppodia en de theaters. Maar zodra het Pasen is komt daar een bonte aaneenschakeling van grote, middel en kleine festivals bij die zowat de hele lente en zomer doorgaan. Dus de auto wordt weer volgeladen met Hammond, Rhodes, en wat dies meer zij, om af te reizen naar de feesttent, het buitenpodium of het openluchttheater. Dankzij de door de organisatie min of meer kloppende routebeschrijving op de bestemming aangekomen staat daar vaak een kudde goedbedoelende in vrolijke gele hesjes uitgedoste vrijwilligers, die thuis niets te zeggen hebben en dat vandaag dus even gaan compenseren door de in hun ogen flierefluitende muzikanten vooral niet te laten passeren, in ieder geval niet zonder polsbandje. Zonder jullie geen festival, ik heb jullie gemist.

De chocoladefontein van Paaspop is natuurlijk episch. Elke muzikant in Nederland en ver daarbuiten die wel eens op het festival in Schijndel heeft gespeeld is bekend met dit fenomeen. De catering is er de afgelopen jaren sowieso behoorlijk op vooruit gegaan. Waar ik het als vegetariër lang geleden wel eens heb moeten doen met macaroni zonder saus of boerenkool zonder worst (zelf even de spekjes ertussenuit halen), hebben wij tegenwoordig meestal niet te klagen. Ik heb de fontein gemist, maar ook de broodjes van Oerrock. De brandstofprijzen zijn pas sinds dit jaar echt niet meer normaal, ook daarvoor was het een genot om als

band/act te carpoolen. Op de een of andere manier lijkt het wel of die festivals altijd op verre afstand en onmogelijk te bereiken locaties worden georganiseerd. En tijdens die uren durende autorit heen en terug worden diepzinnige gesprekken gevoerd en tegen de tijd dat je bijna weer thuis bent heb je de meest persoonlijke zaken met elkaar gedeeld en bovendien nog een paar wereldproblemen opgelost. Ik heb het gemist.

De grilligheid van het Nederlandse weer heb ik ook gemist. Soms sta je met thermokleding en nóg vier lagen op het podium te vernikkelen, en een week later schijnt de zon zó fel, dat je iPad (met daarop de partijen die je niet uit je hoofd kent, ja stom ik weet het) uitvalt vanwege oververhitting. Of na het optreden met je piano door de modder waggelen en pas kunnen vertrekken als een tractor je uit de blubber heeft getrokken: heerlijk!

Of dat je backstage andere muzikanten tegenkomt met wie het stuk voor stuk 'helemaal te gek' gaat en die allemaal 'niet normaal druk' zijn. Of dat de chauffeur van de bandbus zoek is. Of dat de kleedkamer, een portacabin, vlak bij de laag-speaker staat en je vullingen eruit trillen van de band/act die vóór jou speelt.

En onze eigen crew, de local crew, het publiek. Ik heb het allemaal vreselijk gemist. Mag ik dit alstublieft nóg 35 jaar doen?

Will Maas is muzikant, componist, docent en voorzitter van Kunstenbonds vakgroep Muziek/Ntb en VCTN

Vers geperst

Maarten Ouweneel Ebb & Flow Eigen beheer

Maarten Ouweneel is een veelgevraagd sessiemuzikant en speelt bij Danny Vera en OG3NE. Onlangs maakte Ouweneel met *Ebb & Flow* zijn droom van een eigen plaat waar met drie uitstekende ritmesecties: Nicky Hustinx, Willem Smid, Arie Verhaar, drums, Sophie van Schaik, Jens Dreijer en producent Rogier Hemmes, bas. Op *Saint Izaire* soleert trompettist Eric Vloeimans, mooi ingetogen en bijzonder *as always*. Samen met de soundrijke Ferry Lagendijk op toetsen speelt Ouweneel virtuoze gitaarrock en blues met opzwepende soli, onder andere op *Summer daze*. *Turbulent climb* is het meest jazzy waarop ook saxofonist Tom Beek bedreven excelleert. Aan het eind trakteert Ouweneel in *Ebb & Flow* op een puur gitaarfestijn met dromerige melodielijnen en rustig smakvolle riffs, op *Keesje's lullaby* wordt hij bijgestaan door zijn kater Kees. (M.K.)

<https://maartenouweneel.com/>

Beatrice van der Poel Beatrice zingt Brel Eigen beheer

Beatrice, waar begin je aan? Brel, waarvan al zoveel vertolkingen zijn. Brel, al door zovelen gezongen. Brel, wat zo ontzettend diep gaat. Ver voorbij mooi zingen. Gedachten en gevoelens, bij wijze van spreken uitbraakt. Toch doen? Gewaagd Beatrice! En dan begint *Laat me niet alleen* (Ne me quite pas) en sta je daar, met je kritische oor. Zonder enig vals sentiment word je de psyche van een intelligente ziel binnen gezongen. Een warm parlando vertelt eerlijk en direct en verandert onopgemerkt in een even zo sprekend zingen. En minstens zo indrukwekkend is daarna *De Radelozen*, waarmee Beatrice laat horen echte zielenpijn te begrijpen of kennen. Begeleiding en arrangementen: raak. Ernst van Altena, je vertaling is magistraal. Er is maar één moment waarop Beatrice niet overtuigt, en dat is het moment dat je op haar cd-hoes leest dat het ontstaan van dit album vooral op verzoek van haar publiek is geweest. Alles wijst er namelijk op dat deze interpretatie uit haar eigen diepere wil en 'ik' komt. (R.H.)

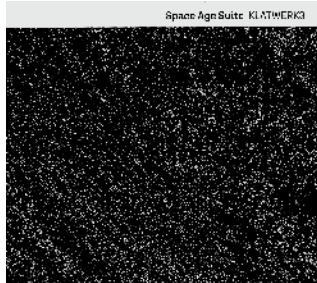
www.beatricevanderpoel.nl

Das Sound Kollektiv Sum of Things Eigen beheer

Das Sound Kollektiv, wat een heerlijke naam. Tuurlijk, The Sound Collective ligt veel meer voor de hand, maar dit roept veel meer nieuwsgierigheid op. Het belooft echter ook wat, en wel dat wat onze oosterburen vaak zo geweldig kunnen, namelijk een heel eigen en krachtige invulling geven aan een gevestigd begrip. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de veel te vroeg overleden Roger Cicero, die Duitstalige jazz naar grote hoogten bracht. De keuze van de bandnaam van de mannen van Das Sound Kollektiv zit 'm echter in het feit, dat zij zich associëren met de Duitse herdershond. Toch de vraag, weten zij een eigen stempel te drukken op hun (veelal door jazz beïnvloede) muziek? Antwoord: ja. Op hun album *Sum of Things* doen ze dit met name door met veel verschillende lead-vocalisten te werken, wat vanzelfsprekend telkens een andere sound oplevert. Maar daarnaast is ook de totale feel van de afzonderlijke songs wezenlijk anders, wat een welkome afwisseling oplevert als je het album luisterend ondergaat. Veel variatie, continu een lekkere sound, that's the *Sum of Things*. (R.H.)

www.dassoundkollektiv.com

Klatwerk3 Space Age Suite 2022 Klatwerk3

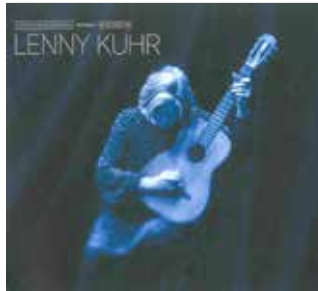
Pianist en componist Boelo Klat is al van kinds af aan gefascineerd door alles wat met de ruimte te maken heeft. Het universum, de planeten, ruimtevaart en sciencefictionfilms als *Star Trek* en *Star Wars*. Al die onderdelen zijn een inspiratiebron geweest voor de nieuwe dubbel cd *Space Age Suite* van zijn trio Klatwerk 3. Cd 1 heeft als titel *Black* en cd 2 heet *White*. Boelo wordt muzikaal bijgestaan door bassist Jan Ruerd Oosterhaven en drummer Ancel Klooster. Ondanks de invloeden van jazz, pop en minimal music, heeft de muziek een klassieke boventoon. Heel filmisch geschreven met mooie melodielijnen. De kracht van de muziek zit hem in de eenvoud en de makkelijk in het gehoor liggende klanken van het pianospel van Boelo. *Black* (cd1) begint met *Lajka*, dansend in 5/8. Het nummer *Spock* bevat veel drama met een groots uitgesmeerde opbouw die je helemaal meeneemt in de emotie. *Space Age* klinkt verfrissend door de funky baspartij van Oosterhaven. Het nummer *Spoetnik 1* op *White* (cd2) speelt zich letterlijk af in de ruimte. *Space Age Suite* is te beluisteren op cd en op Spotify. (P.O.)

<https://boeloklat.nl>

Marnix van de Poll Winter in Fara Eigen beheer

De klassiek geschoolde pianist Marnix van de Poll woonde in de winter van 2020-2021 zes maanden als artist-in-residence in het kleine Zuid-Sloveense dorp Fara. Rivier en bergen boden de ideale omstandigheden voor het creëren van vrije improvisaties die Van de Poll aldaar in een rustiek landhuis tijdens concerten en workshops ontwikkelde. Wat in alle negen variatierijke stukken opvalt, is de rust voor het ontwikkelen van de spanningsbogen in zowel de ritmische als ook de meditatieve muzikale verhalen. Soms lijkt niet alleen de tijd stil te staan maar ook de cd-speler. Desondanks wil je altijd weten hoe het verder gaat. De achtste improvisatie herinnert in de verte aan volksliedmelodieën van de klassieke componisten Kodaly of Bartók, die meer dan honderd jaar geleden in deze streken bij boerenfamilies haast vergeten volksliederen opschreven. Van de Poll gelooft in de verbindende kracht van muziek gezien zijn oproep: *Sluit jij je aan bij deze muzikale keten van verbinding om grenzen te overschrijden en hekken [aan de Sloveense zuidgrens] neer te halen?* (M.K.) www.crazyinitiatives.nl/marnix-van-de-poll/

Lenny Kuhr Lenny Kuhr Excelsior 96675

Lenny Kuhr, de winnares Eurovisie Songfestival 1969 met *De Troubadour* heeft onlangs haar 33de album uitgebracht. Collega Stef Bos schreef voor deze cd/plaat: *Nog steeds een troubadour*. Beide singer-songwriters zijn tijdens hun carrière erin geslaagd 'de tijd te vangen in een lied'. Bos gaat met zijn teksten altijd onder de huid zitten en in combinatie met de levenswijze stem van Kuhr ontstaat hier echte kippenvel-muziek. De tekst is vol van rake zinnen als: "Ik geloof in wat ontroert". Kuhr wordt door Reyer Zwart, gitaren/toetsen, en Pim Dros, drums, begeleid, maar hier net als op de eerste en de laatste song ook door Loet van der Lee, trompet, Jan Kooper, alt-sax, Jos vd Heuvel, trombone en strijkkwartet (Marieke de Bruijn, Jacob Plooi, Laura vd Stoep, Jos Teeken). Het heerlijke openingsnummer *In mijn boek*, een licht melancholieke terugblik op een doorwrocht kunstenaarsleven, is van Erik de Jong (Spinvis). Het meest aangrijpend is de laatste song *Sarah*, muzikaal uitdagend en zeer intiem en eerlijk. Wat kan Kuhr mooi zingen en dichten over toen en nu! (M.K.) <https://www.lennykuhr.com/home>

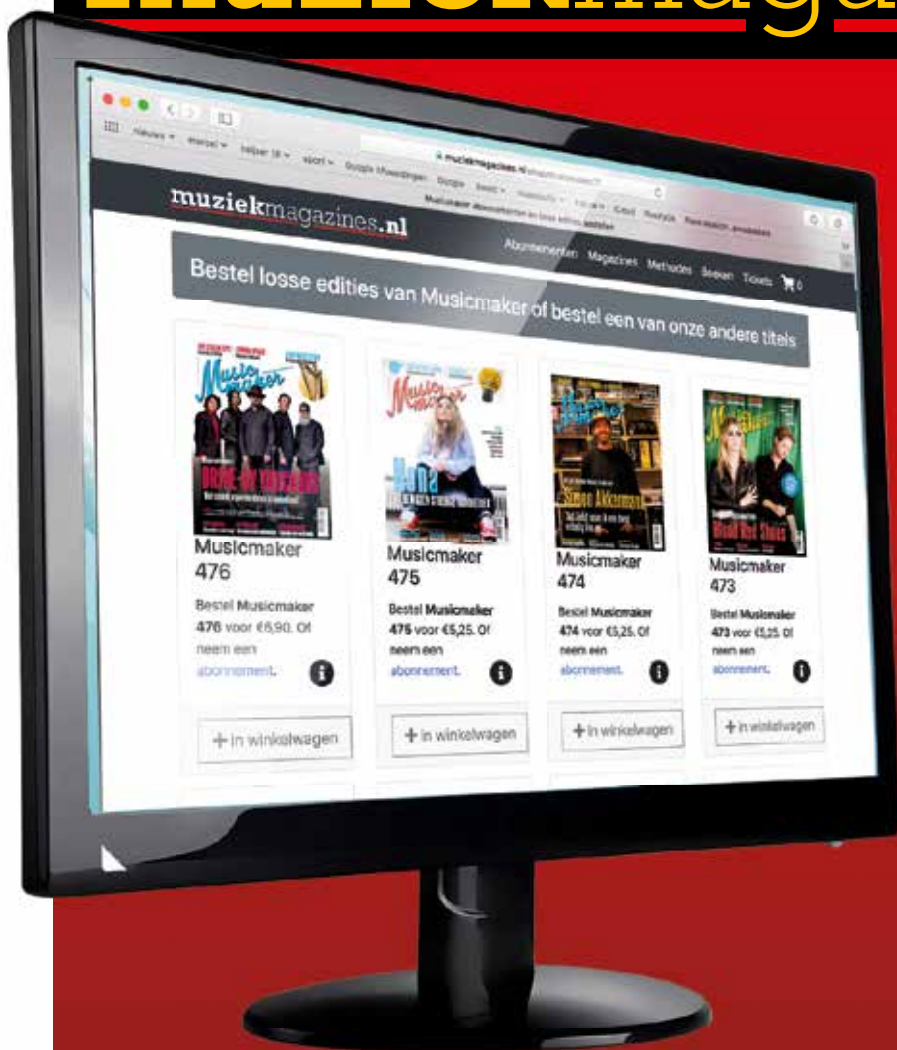
Dasha Beets Bach...because Eigen beheer

Bach en Jazz, daar denk ik aan bij Jacques Loussiers *Play Bach*. De Oekraïense jazzzangeres Dasha Beets, echtgenoot van jazzpianist Peter Beets, maakt er op indrukwekkende wijze haar eigen versie van. Samen met pianist Miguel Rodriguez, bassist Steven Zwainink en drummer Sander Smeets, heeft ze van acht Bach-evergreens en een Händel Aria (*Affanni del pensier* uit diens opera *Ottone*) drie zelf vertaalde gedichten van Aleksandr Poesjkin. De combinatie van deze grote poëzie met de melodieën van Bach in *Lament*, *Prophet* en *Angel* is verrukkelijk, niet in de laatste plaats door Beets verleidelijke en zeer variabele stem. In *Partita No.2* zingt ze de bovenstem van de eerste twee delen uit de Sinfonia uit Bachs piano-oefening. In het Grave adagio wordt ze alleen begeleid door Smeets, die de tweede stem voor zijn rekening neemt: kamermuziek op zijn best. Ook in het navolgende verbazingwekkend heldere Andante slaat ze geen enkele noot van de originele partituur over. (M.K.) <https://dashabeets.nl/>

Loet van der Lee Quintet Rode Hert Sessions Part two Jazzshop Records JSR06019
Het Loet van der Lee Quartet bestaat sinds 1992. In 2019 heeft bandleader van der Lee er een nieuw kwintet geformeerd met Tim Hennekes, drums, Cas Jiskoot, bas, Sebastiaan van Bavel, piano, Gideon Tazelaar, tenor-saxofoon. Daarmee werd toen het dubbelalbum *Rode Hert Sessions* in Studio Rode Hert (Roderwolde NL) opgenomen. Afgelopen jaar kwam er nu een *Part two* met als sprankelende gastmusici Lucas Figueiredo Santana op altsax en fluit en Durk Hijma, gitaar. Trompettist Van der Lee heeft drie eigen composities bijgedragen waarvan *October first*, met zijn up-beat tempo en flitsende soli van trompet en sax, bekoort. Van Bavel *I remember* begint met schitterend melancholieke blazer-akkoorden, waarna Hijma fijnzinnig een tapijt legt voor saxofoon- en pianoverhalen. De latinversie van *Brahms No.3* (de opening van het beroemde derde deel) in het arrangement van collega-trompettist Kurt Weiss, is het langste en tegelijk het meest spannende nummer dankzij de sprankelende soli van trompet, fluit en gitaar. De cd begint met Van der Lee's subliem charismatische trompetinleiding: *Here's a rainy day*. (M.K.) <https://www.vanderleemusic.com/musician/loet-van-der-lee-quintet>

ABONNEMENT OP MUSICMAKER? LOS NUMMER BESTELLEN? GA NAAR muziekmagazines.nl

ABONNEMENTEN MAGAZINES METHODES BOEKEN TICKETS

OOK VOOR

- DE BASSIST
- SLAGWERKKRANT
- GITARIST
- INTERFACE

muziekmagazines.nl/musicmaker

'De werkvloer centraal'

Tijdens de jaarvergaderingen van Buma en Stemra op 25 mei werd Ben van den Dungen verkozen in het Buma Cultuur-bestuur. Hij volgt als afgevaardigde van de VCTN Frank van Wanrooij op, die acht jaar (voorgedragen door VCTN) in het bestuur werkte aan de ondersteuning van muziekauteurs in Nederland.

Ben van den Dungen:

'Veel initiatieven vanuit de rechtensector hebben een groot verschil kunnen maken de afgelopen jaren. En het was ook meer dan ooit nodig. Sociaal-cultureel beleid moet gericht zijn op het direct of indirect creëren van werkgelegenheid en ondersteuning van de werkvloer. Ik ben zelf vanuit Kunstenbond, BIM en VCTN bij veel initiatieven betrokken geweest. Onder meer de oprichting van het Nationaal Podiumplan, eerst voor de jazz en wereldmuziek, daarna ook voor de popmuziek en nu ook voor de klassieke wereld. In het verleden heb ik 4 jaar deel uit gemaakt van de Raad van Rechthebbenden van Buma/Stemra en heb ik me ook met name op het sociaal-cultureel beleid gericht. Er gebeurt veel goeds, maar we moeten kritisch blijven kijken of het niet beter en efficiënter kan. Het budget is altijd beperkt, een druppel op de gloeiende plaat als je niet uitkijkt, dus het kan altijd beter.'

Op welke manier denk je dat er meer efficiëntie te behalen valt?

"Ik wil niet nu gaan doen alsof ik de wijsheid in pacht heb. De afgelopen jaren is er qua efficiëntie al veel verbeterd, maar er kan voor mijn gevoel vooral en nog steeds beter worden samengewerkt. Buma Cultuur moet naar mijn gevoel intensief samenwerken met andere rechtenorganisaties om een grotere impact en slagkracht te hebben ten aanzien van urgente issues binnen de muziek. Sena verricht daarin

heel belangrijk werk. Norma heeft eigen regelingen. Alle drie dragen momenteel bij aan bijvoorbeeld het Nationaal Podiumplan, hoewel vooral Sena daarbij in the lead is. Daar moet het alleen niet om gaan. Buma, Sena, NORMA, Hoepla, het zal allemaal wel. Het is geld van de muzikanten en de hokjes moeten er niet toe doen. Het is een mooi extra effect als Buma er krijgt voor het werk, maar het merknaampje moet niet bepalend

zijn. Waarbij ik niet zeg dat dat nu zo is; ik denk alleen dat er meer mogelijk is. Belangrijk is dat we allemaal aan dezelfde kar trekken, voor alle genres, met een aantal gedeelde principes: de muzikant en de muzikant centraal, eerlijke betaling (tegen een eerlijk minimumgage) en inzetten op werk, werk, werk, liefst bottom-up, zoals bij het Nationaal Podiumplan: begin bij de werkvloer, in plaats van hoog in de boom om dan te hopen dat er voor de musici en auteurs ook nog iets over zal blijven. Dat moet het uitgangspunt zijn."

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer!

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer! Leden van Ntb/Kunstenbond die (tevens) actief zijn als muzikant zijn aangesloten bij de VCTN. Voor 'erkenning' van de VCTN vraagt Buma/Stemra ons (jaarlijks) een ledenlijst met Buma/Stemra-nummers van de leden aan te leveren aan een onafhankelijke instantie, die deze gegevens vertrouwelijk zal behandelen. Wij vragen onze leden, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, ons daartoe hun 7-cijferige (!) Buma/Stemra-relatienummer te mailen en onze inzet voor een sterkere positie voor auteurs en een beter Buma/Stemra te steunen.

Het Auteurscontractenrecht

Een aanscherping die scherper moet

In de vorige *Muziekwereld* schreven wij al over de aankomende aanscherping van het Auteurscontractenrecht, wetgeving die auteurs en artiesten moet beschermen tegen onredelijke contractvoorwaarden. Een consultatiewet werd inmiddels in openbare consultatie gegeven. Een definitief wetsvoorstel wordt verwacht tegen het einde van het jaar.

tekst: Erwin Angad-Gaur

De coronacrisis liet zien wat er allemaal mis is in de wereld van kunst en cultuur. Een van de weinige positieve effecten van de crisis. De al vaker, in onderzoek na onderzoek geconstateerde slechte inkomens- en onderhandelingspositie, werd een niet langer te bediscussiëren feit. Maar de daadwerkelijke oplossingen blijven uit. Zo ook in de auteursrechtwetgeving. Al in 2020 verscheen de evaluatie van de wet. Een onderzoek door de universiteit van Leiden en het Instituut voor InformatieRecht (IvIR) in Amsterdam. Hoewel de onderzoekers vijf jaar een relatief korte periode vonden om definitieve conclusies te trekken, kwamen zij met een groot aantal voorstellen voor aanscherping. Toenmalig minister van Rechtsbescherming Sander Dekker liet de Kamer weten “met een positieve grondhouding” de aanbevelingen ter hand te zullen nemen.

Rapport

Meest opvallende aan het onderzoeksrapport was het veelvuldig gebruik van de term “blacklisting” (of varianten daarop). Het probleem werd daarmee in een woord samengevat: de onderhandelingspositie van veel makers is slecht en wie, met de wet in de

hand, zijn recht haalt, loopt het gevaar op een zwarte lijst te komen (‘voor jou tien anderen’). Het overkwam meerdere makers de afgelopen jaren. Geen wonder dat van veel van de nieuwe mogelijkheden weinig gebruik werd gemaakt.

Omroep

Een schrijnend voorbeeld blijft daarbij de contractpraktijk van de publieke omroep. Componisten werden en worden bij compositieopdrachten voor zowel de commerciële als de publieke omroepen gedwongen bij een door de opdrachtgever aangewezen muziekuitgever te tekenen (en zo een derde van hun Buma/Stemra-inkomsten weg te tekenen) en vaak daarbovenop een ‘kickback contract’ te tekenen (een contract waarin zij zich verplichten ook over het overgebleven auteursdeel een groot aandeel, soms 50%, terug te betalen aan de opdrachtgever). In de Memorie van Toelichting bij de nieuwe wettelijke bepaling dat de maker een ‘onredelijk bezwarende bepaling’ kan laten vernietigen, kon de wetgever niet duidelijker zijn: “Een (...) voorbeeld van een onredelijke bezwarende bepaling is de zogeheten kickbackregeling op grond waarvan een maker verplicht is zijn van een collectieve beheersorganisatie

ontvangen makersvergoeding gedeeltelijk terug te betalen aan de opdrachtgever. Een dergelijke afspraak omzeilt het systeem van collectief beheer terwijl het collectief beheer nu juist mede beoogt makers een sterkere positie te geven in de onderhandelingen over auteursrechtvergoeding met gebruikers.”

In 2022, zeven jaar na in werking treden van de nieuwe wettelijke bescherming, is aan deze contractpraktijk, ook en nota bene bij de door dezelfde overheid gefinancierde publieke omroep, weinig veranderd. Ook Ntb en VCTN hebben weinig stappen kunnen zetten; wij kunnen enkel makers steunen die hun recht besluiten te halen. Pogingen om muziekauteurs te verenigen in een gezamenlijke claim tegen de omroep liepen op niets uit. Wie zijn recht gaat halen loopt het gevaar nooit meer werk te krijgen. Met droge ogen is niet aan muziekauteurs te vertellen dat die angst onterecht is. Alleen collectieve oplossingen kunnen een verschil maken.

Collectiviteit

De zwakte van de nieuwe wettelijke rechten ligt dan ook in de individuele aanpak, de individuele rechten die de wetgever aan de

maker gaf. In plaats van het maken van de fundamentele keuze voor, waar mogelijk, een collectieve aanpak. Iets waar recentelijk de Duitse wetgever wel voor koos, door een collectieve vergoeding voor makers bij platforms als Facebook en YouTube in te voeren. Recentelijk besloot ook de Belgische regering deze aanpak te volgen. Daarnaast valt veel te doen buiten de directe wetgeving om. Zoals het vorige kabinet ook zelf aangaf (en zoals de onderzoekers constateerden) ligt de oplossing niet enkel in wetgeving, maar ook in ‘flankerend beleid’. Een simpel voorbeeld: de overheid kan de organisaties die met publieke middelen worden gefinancierd verplichten zich aan de regels van fair practice te houden. Hoewel telkens gesteld wordt dat de daadwerkelijke invulling van fair practice ‘aan het veld is’, zou de wet een logisch startpunt kunnen zijn. Een contractpraktijk zonder ‘onredelijk bezwa-

rende bepalingen’ lijkt een minimumeis die de overheid aan zowel de omroepen als aan alle andere subsidieontvangers zou kunnen en moeten stellen. De enige sta-in-de-weg lijkt politieke wil.

Wetsvoorstel

Het nieuwe wetsvoorstel ontbeert dan ook de keuze voor collectieve oplossingen naar Duits model. Wel schept het wetsvoorstel de mogelijkheid door overheidsgeld gefinancierde organisaties te verplichten tot aansluiting bij de geschillencommissie Auteurscontractenrecht (een laagdrempelig alternatief voor de rechter). Een kleine stap naar het stellen van voorwaarden aan de omroep en andere instellingen. Ook scherpt het wetsvoorstel een aantal van de nieuwe rechten, onder meer de mogelijkheden voor ontbinding van contracten bij geen of onvoldoende exploitatie, aan. Voor filmmakers

neemt de wetgever wel de stap naar meer collectief beheer: ook voor Video on Demand zal (met dit wetsvoorstel) een vergoeding moeten worden betaald aan de makers (via onder meer LIRA, VEVAM en NORMA). Vreemd genoeg enkel bij die diensten waarvoor de consument betalen moet (bij diensten die enkel op advertenties draaien is geen collectieve vergoeding aan de makers verschuldigd). De vraag waarom een eerlijke vergoeding afhankelijk wordt gesteld van het businessmodel van de exploitant, blijft daarbij onbeantwoord. Misschien dat het antwoord simpelweg gelegen is in de angst voor collectieve oplossingen. Een hang naar de aloude aanpak, die niet effectief is gebleken. Aan de voorgestelde aanscherpingen is kortom nog veel aan te scherpen. Te hopen is dat ook de nieuwe verantwoordelijk minister Weerwind en de nieuwe Tweede Kamer dat de komende maanden in zullen zien.

- ingezonden mededeling -

open source network
for the dutch world music industry

consulting, promotion
research & policy development
World Blend Café network meetings

Dutch World Directory
guide for world music in the Netherlands

worldmusicforum.nl

Fiscale en administratieve dienstverleners, ook voor ZZP-ers

Zakelijke kracht en persoonlijke aandacht

Specialisten in artiestenzaken zoals:

- belastingaangiften
- jaarrekeningen
- fiscale advisering

Bezoek- en postadres:
Zielhorsterweg 57
3813 ZX Amersfoort
Tel.: 033-489 29 30
Fax: 033-445 02 20
info@bouwmanveldhuijzen.nl

Une Belle Histoire - een zonnige column

C'est un beau roman.

De zomer van 1996 was aanstonds en ik had zojuist mijn overgangstentamen aan het Utrechts Conservatorium behaald door een imitatie van Keith Jarretts *You don't know what love is* te vertolken, een aanpak die wederom succesvol bleek te zijn. Wederom, daar ik een jaar eerder was aangenomen met een letterlijke kopie van het intro van Jarretts *My Funny Valentine*. Twee weken daarvoor was ik namelijk stevig afgedropen na een mislukte toelating op het Hilversums Conservatorium. Daar speelde ik eigen werk. Dom natuurlijk. Zaten ze niet op te wachten. Vandaar mijn ommezwaai naar deze schaamteloze imitatie-praktijk van mijn pianoheld. Eigen werk zou later komen.

Toen ik las dat Keith Jarrett die zomer zou optreden tijdens het Jazzfestival van Vienne, bestelde ik meteen twee kaartjes en belde mijn oudste broer Martin, met wie ik de voorliefde deel voor de moeder aller instrumenten en vroeg hem mee te gaan. Hij stemde in en ik was dubbel verheugd daar hij tevens de eigenaar was van een derdehands Citroën VISA met rammelende schokdempers en defecte rechterportier die ons over de Route du Soleil naar Vienne zou kunnen brengen. En zo reden we door de korenvelden, van het nog kille noorden naar het zonnige zuiden en luisterden door het geklater van de schokdempers heen naar Radio France RFI 1, waar Richard Krajicek bezig was Wimbledon te winnen: Fransewoorden,fransewoorden,fransewoorden FORTY-LOVE KRAJICEK!

Fransewoorden,fransewoorden,fransewoorden NEW BALLS PLEASE!

Fransewoorden,fransewoorden,fransewoorden GAME, SET AND MATCH!

Wat wordt dit voor een zomer dacht ik, terwijl ik de 'geleende' SONY Walkman van mijn tweede broer Michiel op mijn hoofd zette en Keith Jarrett de mooiste ballad aller tijden hoorde spelen, *Ballad of the Sad Young Men*.

Te Vienne aangekomen zetten we ons katoenen oranje bruine tentje neer op de gemeentecamping waar we geheel tot ons eigen verbazing heelhuids waren aangekomen.

De volgende avond zat ik samen met mijn broer en 10.000 anderen in het weergaloze Théâtre Antique en zag Keith kreunend en dansend opgaan in een onnavolgbaar *All the Things you Are*. Helaas was er technisch iets mis met het geluid van Gary Peacocks bas waardoor het Franse publiek begon te joelen en te sissen. Keith speelde nog even door, stond toen op, liep naar een microfoon en gaf een 20-minuten-durende tirade over het wangedrag van dit publiek in het bijzonder en zijn publiek in het algemeen. Heerlijk als jouw idool je eens flink op je falie geeft. Zeker in zo'n schitterend amfitheater.

Keith ging weer aan de vleugel zitten en zette een intro in van *Stella by Starlight* dat nog altijd nagalmt in mijn geheugen. De avondzon zakte, Vienne kleurde scharlakenrood en de zomer was begonnen.

Maurits Fondse is pianist, zanger en songwriter

‘Als enige vrouw in de ruimte moet je jezelf toch altijd net iets meer bewijzen’

tekst: Karin Boelhouwer fotografie: MRLYN

Het thema van deze editie van *Muziekwereld* is zomer. Zomer en muziek staan natuurlijk garant voor goede festivals. Maar niet alleen dat: zomers zijn ook ideaal om bij te scholen, en summer-courses en -schools zijn er in alle soorten en maten. Eén ervan is de Rosetta.Sommerschool 2022.

Rosetta. is sinds 2020 een ontwikkelplatform voor vrouwelijke en gender-nonconforming muziekproducers in Nederland. Het samenbrengen van de *community*, het bieden van ondersteuning aan en de zichtbaarheid vergroten van vrouwelijke en gender-nonconforme producers, zijn kerndoelen van het platform. Karin Boelhouwer van de Kunstenbond wil er meer over weten. Het is tijd om kennis te maken met rosetta. en initiatiefnemers Eva van Manen en Josephine Zwaan.

Wat was de aanleiding om rosetta. op te richten? Zijn jullie zelf in je carrière tegen dingen aangelopen waardoor dit idee ontstond?

Eva van Manen, mede namens Josephine Zwaan (EvM): 'De aanleiding was dat Josephine en ik zelf produceerden en beiden tegen vooroordelen en genderstereotyperingen aanliepen. Toen ik mijn eerste album 'Politiek & Liefde' had uitgebracht, vertelde ik aan mensen dat ik het zelf had geproduceerd. Mensen vroegen dan: "Maar wie is de échte producer?" – omdat het stereotype voorschrijft dat de producer een man zou moeten zijn. Van jongs af aan krijgen we als vrouw het idee dat er een technisch plafond is. We zien dat veel vrouwen beginnen met produceren, maar ergens haken die vrouwen af en wordt de muziekindustrie nog altijd behoorlijk door mannen gedomineerd. Als enige vrouw in de ruimte moet je jezelf toch altijd net iets meer bewijzen. En wij hebben geleerd, uit de vele gesprekken die wij hierover voeren, dat vrouwen minder snel kansen krijgen en dat zij – vanwege heersende stereotypen en het gebrek aan (zichtbare) rolmodellen en misschien ook ons eigen perfectionisme – minder snel kansen pakken.

Met de Rosetta.Sommerschool bieden wij een intensief ontwikkeltraject aan, waarin

we echt tijd en ruimte maken zodat producers zich op technisch, persoonlijk en artistiek vlak ontwikkelen. De deelnemers kunnen zo meters maken die je op eigen houtje in de beroepspraktijk nog niet zo makkelijk maakt. We helpen de producers het beginnetje van het rolletje plakband te vinden, als het ware.

Eenzijds willen we ruimte en tijd maken met rosetta.; ruimte waarin vrouwen en gender-nonconforming producers in de luwte de ervaring op kunnen doen die voor hen minder voor het oprapen ligt dan voor hun mannelijke collega's. Dat zijn onze cursussen. Anderzijds zorgen we met behulp van table talks en panels tijdens conferenties als No Man's Land en ADE voor meer representatie van producers (v/x), zodat we meer op het collectieve netvlies komen. Hier praten we met andere vrouwelijke producers over hun ervaringen, hun vak en hun visie.'

Eén van de doelen van rosetta. is om een inclusieve visie op produceren over te brengen. Wat houdt die visie bijvoorbeeld in? Hebben jullie inspiratiebronnen of rolmodellen op dit gebied?

'De inclusieve visie van rosetta. op produceren betekent dat we ruimte maken voor verschillende perspectieven, stijlen en manieren van werken: de Afrikaanse oorsprong van bepaalde ritmes bestaat bijvoorbeeld naast de elektronische basis van syntheses. Josephine geeft tijdens de summerschool een workshop 'Rythm & Bounce' waarin Afrikaanse ritmes als kader en uitgangspunt worden genomen in de productie van hedendaagse pop, hiphop, Caribische- en Afrobeats. Andere lessen gaan dan weer over synthesizers of harmonieleer.

Op dit gebied vinden wij organisaties inspirerend die meer een *community based*,

horizontale structuur hebben; waarin meer dan één opvatting of werkwijze goed is en waarin het gaat om leren van elkaar. Daar zoeken we natuurlijk ook een balans in, want we geven les over technische onderwerpen en daarbij wil je als deelnemer of cursist ook gewoon horen wat de correcte manier is om een tool te gebruiken. Onze cursussen en summerschool worden uitsluitend gegeven voor en door vrouwen en gender-nonconforming personen. Dit is voor ons belangrijk om enerzijds een veilige omgeving te creëren, en anderzijds de zichtbaarheid van en werkgelegenheid voor vrouwelijke producers te vergroten. Die inclusieve visie is echter universeel. In de toekomst willen we dan ook voor iedereen toegankelijk zijn. Nu zetten wij onze visie ook algemeen in tijdens workshops op o.a. de Herman Brood Academie en writingcamps.'

Welke activiteiten onderneemt rosetta. om deze doelen te bereiken? Wat leren deelnemers op de Rosetta. Summerschool 2022?

'Wij organiseren voor beginners de rosetta. BASICS-courses waarin je de basis leert van productie, mixing en vocal productie. En nu dus de Summerschool 2022! De summerschool is een intensief ontwikkeltraject van vijf weken waarbij we intermediaire producers (v/x) helpen hun volgende muzikale doelen te behalen. Dat kunnen technische, artistieke en persoonlijke doelen zijn binnen de muziekproductie. Je werkt samen in groepsverband én alleen aan huiswerkopdrachten die je verder helpen. Je krijgt les van een vrouwelijk team van docenten die jou persoonlijk begeleiden. Online en live in de Melkweg in Amsterdam. Uiteindelijk ontwikkel je een track of nummer, passend in een door jou bedacht album of EP. Je vormt zo een heldere visie over jou als producer of artiest. De summerschool richt zich op producers die al wel produceren – die wegwijs zijn in een DAW, misschien al iets hebben uitgebracht – maar nu volgende muzikale stappen willen zetten en aansluiting zoeken bij de muziekindustrie. Wij kijken er ontzettend naar uit om weer een zomer lang te werken met de deelnemers.'

Eva van Maanen (l) en Josephine Zwaan (r) foto: Carly Wollaert

Wat is naar jullie mening nog meer nodig om de muziekindustrie veilig en inclusief te maken? Hoe kunnen de lezers van *Muziekwereld* daar een rol in spelen?

'Volgens ons is het heel belangrijk dat organisaties, mediaplatforms en de scholen zoals conservatoria en de MBO-opleidingen zich ervan bewust zijn dat ze een rol hebben en bij kunnen dragen aan representatie. Als je een introductievideo voor het vak 'muziekproductie' maakt, laat dan bijvoorbeeld ook eens een vrouw achter de mengtafel zitten. In het NRC stond laatst een artikel over componisten voor theatervoorstellingen waarbij vier mannen werden geportretteerd. Ik denk, kies ervoor om er in elk geval ook één vrouw tussen te zetten.

Er zijn genoeg bijzondere en bekwame vrouwelijke componisten. Voor jongeren kan die representatie het verschil betekenen. Ze kunnen zichzelf herkennen en zullen zo eerder geneigd zijn te denken dat een technisch vak wél voor hen is weggelegd. Ook kun je als label of act op zoek gaan naar vrouwelijke engineers of producers. En aan de vrouwelijke en gender-nonconforming producers en engineers de oproep: laat van je horen! Maak een goede IG en website en benader zelf artiesten, labels of publishers. Wij horen regelmatig dat slechts 1 op de 1000 demo's die binnenkomen bij labels en publishers van vrouwelijke producers zijn: bizar weinig, natuurlijk. Zij willen die echter wel graag ontvangen.

Ook krijgen we vragen van artiesten of we nog goede vrouwelijke engineers of producers kennen. Dus daarin kunnen wij, als ik even vanuit onszelf spreek, ook zélf een actievere rol aannemen. Er wordt op je gewacht. We weten ook dat dat heel spannend is, en dat het met weinig ervaring een grote stap is. Vandaar dat we de summerschool organiseren: om wel die meters te kunnen maken en de zekerheid en wendbaarheid te ontwikkelen die je nodig hebt in de industrie. Dat gaat ook allemaal om ervaring. En om een netwerk of *community* te voelen van gelijkgestemden op wie je terug kunt vallen, aan wie je advies kunt vragen en over muziek kunt sparren. Ook dat is een doel van rosetta. en van de summerschool.

De Rosetta.Summerschool 2022 start op 19 juli. Op welk onderdeel verheugen jullie je het meest?

'De eindpresentatie waarbij de producers hun eigen track laten horen en vertellen over hun visie. Dan zie je hoe iedereen is gegroeid in vijf weken, onwijs tof om te zien.' Tot slot: super dat dit ontwikkelplatform er is. In mijn werk als belangenbehartiger maak ik me druk om een veilige en sociale werkom-

geving voor kunstenaars en creatieven. Een initiatief als rosetta. zal bijdragen aan een grotere diversiteit in de muziekindustrie, ook daar is dat hard nodig! Wij delen dus graag de oproep van Eva van Manen: laat van je horen!

Ik wens Eva, Josephine en alle deelnemers veel plezier en succes bij de summerschool en iedereen een zonnige zomer met veel muziek!

Producer raken Dra Smit geeft voorlichting over muziekproducties. Dus over zaken als opnametechniek, rechten, contractvormen, exploitatie etc. Leden van Ntb/Kunstenbond en VCTN kunnen hem op maandag en dinsdag benaderen met al hun vragen op dit gebied. Veel van de gestelde vragen komen steeds weer terug. Een aantal hiervan beantwoordt hij in deze rubriek.

Eerste Hulp Bij Opnamen

Waar moet ik op letten bij de keuze van een digitale distributeur?

De tijd dat maar een paar bedrijven wereldwijd actief waren om muziek op digitale platformen (DSP's) te krijgen is al lang voorbij. Op het moment zijn er tientallen bedrijven die dat voor eigen-beheerartiesten kunnen doen. Daarbij is ook het aantal platforms die je muziek wereldwijd kunnen streamen fors toegenomen, met als laatste nieuwkomers SoundOn van TikTok en de service van Plugin Alliance/Soundwide.

Door het grote aanbod is de keuze met welk bedrijf in zee te gaan geen makkelijke. Daarom hier de belangrijkste punten waar je op letten moet bij de keuze voor een digitale distributeur.

- Ben je verplicht je hele catalogus exclusief onder te brengen of niet? Je bent beter af als het niet exclusief is.
- Betaaltermijn en opzegtermijn. Maandelijks is beter dan per kwartaal of per half jaar. Opzeggen kan in de meeste gevallen onmiddellijk.
- Inhoudingen buitenlandse inkomstenbelasting of niet. Als je een Nederlands bedrijf kiest is dat geen probleem. Bij een buitenlandse distributeur, bijvoorbeeld in de Verenigde Staten, kan dat wel een probleem zijn. Goede distributeurs bieden de mogelijkheid een beroep te doen op Internationale belastingverdragen om dubbele belasting te voorkomen.
- Is het mogelijk om immersieve formaten als Dolby Atmos en Surround te uploaden? Een aantal distributeurs waaronder Distrokid, CdBaby en Avid Play (de makers van ProTools) bieden die mogelijkheid voor o.a. Apple Music, Tidal en Amazone Music. Bij Distrokid betaal je eenmalig \$ 27 per track, via Avid Play kun je voor \$ 39 per jaar zoveel Dolby Atmos en gewone stereotracks uploaden als je wilt. Let dus goed op de voorwaarden want die verschillen behoorlijk per distributeur.

- Is er een mogelijkheid om de mechanische rechten te clearen in het geval je covers wilt uploaden? Distrokid, Landr, Soundrob en Tunecore bieden die mogelijkheid maar de prijzen en voorwaarden verschillen behoorlijk.
- Kun je DSP's uitsluiten? Vooral belangrijk als je Google Music wilt uitsluiten zodat er geen zogenaamde artvideo's op YouTube geplaatst worden of als je bepaalde DSP's al via een andere distributeur hebt bevoorrad.
- Betaal je per upload of een jaarlijkse fee en/of wordt er commissie ingehouden op de royalty's? Steeds meer distributeurs houden geen commissie in. Voor een klein bedrag per jaar tussen de \$20 en de \$ 60 kun je dan zoveel uploaden als je maar wilt. Bij de wat oudere bedrijven betaal je geen jaarlijkse fee, maar een bedrag tussen de \$ 20 en de \$ 50 per album. Eenmalig en/of jaarlijks wordt er ook nog een fee op de opbrengsten ingehouden. Dat laatste kan variëren van 9% tot 50%.
- Is het mogelijk de opbrengsten te splitsen tussen diverse betrokkenen, zoals producers en musici, zodat deze ook direct worden uitbetaald door de distributeur? Bij Distrokid kan dat zelfs met recoup-optie.
- Hoe is de customer support? Sommige partijen zijn goedkoper en bieden meer mogelijkheden omdat ze 'data driven' oftewel zwaar geautomatiseerd zijn. Daardoor kan de reactie echter aanzienlijk langer duren. Als dit belangrijk voor je is, kun je wellicht beter met een Nederlandse partij in zee gaan.

Ik heb hierboven de belangrijkste punten opgesomd, maar er zijn nog veel meer verschillen en mogelijkheden. Leden van de Ntb/Kunstenbond kunnen zich altijd laten adviseren door een specialist op dit gebied.

Voor een eerlijk inkomen Platform ACCT

tekst: Will Maas

Onder de paraplu van Platform ACCT wordt gewerkt aan fair practice. Er zijn onder meer gesprekken over eerlijke gages voor musici binnen verschillende subgenres. De input van leden is daarbij zeer welkom.

Sinds 2020 bestaat het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (Platform ACCT), niet te verwarren met ACT – een spreekbuis van acteurs in Nederland – en ook niet te verwarren met PACT+ – een MBO in Amsterdam met opleidingen tot uitvoerend artiest. Het is een initiatief van het complete werkveld en wordt ondersteund door de overheid. Het doel is: het verbeteren van de arbeidsmarkt in de culturele en creatieve sector.

Dat gebeurt onder meer door verschillende partijen bij elkaar aan een tafel te zetten en een duurzame dialoog te voeren. Er wordt gewerkt aan verschillende ketentafels en voor veel specifieke beroepsgroepen is een aparte ketentafel in het leven geroepen.

Ketentafel

De ketentafel voor freelance popmusici is op 24 februari van start gegaan en is inmiddels drie keer bij elkaar geweest. De eerste bijeenkomst was een vervolg op een online panel van Eurosonic Noorderslag in januari 2021. Er wordt door de gehele keten, d.w.z. vertegenwoordigers van muzikanten, management, booking agents, programmeurs en directie van podia en festival goed en open overlegd.

Uiteraard spelen wij daar als Ntb/Kunstenbond een belangrijke rol in.

Voor de gesprekken is veel informatie verzameld. Er wordt geput uit verschillende onderzoeken, zoals het door Ntb/Kunstenbond en Sena geïnitieerde onderzoek van Cubiss 'Pop, wat levert het op?' en 'Stand van zaken in de Nederlandse popsector' van Dialogic. Afrekeningen, begrotingen en jaarcijfers worden gezamenlijk doorgespit en er wordt naar aanleiding van alle gegevens veel gediscussieerd over met name fair share. Natuurlijk staan meningen over verdelingen soms lijnrecht tegenover elkaar, en dat is ook logisch. Maar er is wel begrip voor elkaars standpunten en het algemene beeld dat wij al lang kenden, wordt door alle partijen erkend: de inkomenspositie van freelance popmusici is erg zwak en dient verbeterd te worden. Later dit jaar volgen nog drie bijeenkomsten en hoopt men zogezegd tot een overeenkomst te komen die gaat zorgen voor een verbetering van de arbeidsvoorwaarden en collectieve afspraken, geïnitieerd

Minimumtarief

Wat Ntb/Kunstenbond betreft zou een mooi concreet resultaat zijn: een minimumtarief waar gesubsidieerde VNPF-podia en -festivals zich aan

moeten houden. We maken immers maar al te vaak mee dat iedereen die bij een VNPF-podium werkt keurig onder een CAO valt, dat de miljoenen steun vanuit landelijke of lokale overheid opgemaakt worden aan mooie faciliteiten en het eigen (kantoor) personeel en dat de muzikanten de sluitpost vormen en uiteindelijk tevreden moeten zijn met een gage die, omgerekend naar nettoloon, onder het minimumloon valt.

Freelance popmusici verdienen een eerlijk inkomen, waarbij fair practice de norm zou moeten zijn. Een schot voor de boeg zou kunnen zijn dat men eens kijkt naar de gagenorm die door steeds meer fondsen en subsidieverstrekkers gehanteerd wordt als minimumtarief bij het toekennen van subsidies voor projecten en festivals. Die norm, bij velen ook wel bekend als de Sena-gagenorm, bedraagt in 2022 € 270,00 (per muzikant welteverstaan) en zou ook gebruikt kunnen worden bij subsidies van de (lokale) overheid.

Behalve de ketentafel voor freelance popmusici, zijn er ook ketentafels in opbouw voor freelance klassieke musici en voor kunsteducatie en amateurkunst. Deze overleggen worden nog deze zomer opgestart.

Denk jij dat je een bijdrage zou kunnen leveren aan deze zeer belangrijke gesprekken? Neem dan contact op met Ntb/Kunstenbond en wij zorgen ervoor dat je in contact komt met Platform ACCT. Meer informatie is ook te vinden op de website van Platform ACCT: <https://platformacct.nl> en via de gebruikelijke sociale media.

Lookalikes en portretrecht

Hoe zit het nu precies met dubbelgangers?

tekst: Bjorn Schipper¹ illustratie: Robert Swart

Een recente interessante uitspraak van onze Hoge Raad over *lookalikes* is de aanleiding om in deze editie van *Muziekwereld* aandacht te besteden aan de portret- en imagerechten van artiesten in relatie tot deze dubbelgangers. Kun je als (bekende) artiest actie ondernemen tegen zo’n lookalike in bijvoorbeeld reclame? Alvorens in te gaan op lookalikes geef ik eerst een snelle introductie in het portretrecht.

Wat is een portret?

Bij een portret denken veel mensen als eerste aan portret- en pasfoto’s of aan een getekend portret van iemands gezicht. Dat zijn inderdaad portretten. In juridische zin is het begrip ‘portret’ ruimer. Het portretrecht is in Nederland geregeld in onze Auteurswet. Dat is best opmerkelijk omdat het portretrecht weinig tot niets te maken heeft met de auteursrechtelijke bescherming van ‘werken’ zoals bijvoorbeeld ontwerpen, boeken, muziek en films. Voor de juridische betekenis van ‘portret’ moeten we hoe dan ook de Auteurswet raadplegen. Bij een portret gaat volgens de wetgever om ‘een afbeelding van het gelaat van een persoon, met of zonder die van verdere lichaamsdelen, op welke wijze zij ook vervaardigd is’². De manier waarop het portret is weergegeven is daarbij niet relevant: schilderen, fotograferen, tekenen, beeldhouwen of bijvoorbeeld als onderdeel van een uitzending op televisie of live optreden of in de vorm van een hologram, het zijn allemaal portretten. De oplettende lezer ziet dat niet alleen gelaatstreken een rol kunnen spelen bij de inkadering van het portret. Ook kenmerkende lichaamsstreken van een persoon of een typische lichaamshouding kunnen gezien worden als een portret, zelfs als het gezicht van die persoon onherkenbaar is gemaakt. Het gaat er om dat die persoon aan de hand van die

lichaamskenmerken- of houding herkenbaar is en dat zijn of haar identiteit kan worden vastgesteld³. Denk aan het kenmerkende achterhoofd met dreadlocks van Bob Marley, Michael Jackson met zijn hoed, haar en typerende danshouding en Freddie Mercury in zijn gele jasje met witte broek en microfoon tijdens het legendarische optreden van Queen voor een kolkende menigte in het Wembleystadion. De factor herkenbaarheid brengt met zich mee dat ook karikaturen en lookalikes een portret van iemand kunnen zijn.

Portretten: al dan niet in opdracht gemaakt

Een portret kan in opdracht van de geportretteerde gemaakt zijn, zoals bijvoorbeeld een pasfoto. Een portret kan ook juist niet in opdracht gemaakt zijn. Denk aan de fotograaf die voor een roddelblad of *juicechannel* vanuit de struiken aan de overkant van de straat stiekem een foto van een bekende artiest maakt. Bij een in opdracht gemaakt portret regelen de artikelen 19 en 20 van de Auteurswet (Aw) dat de geportretteerde een aantal bevoegdheden heeft in relatie tot de maker/auteursrechthebbende van het portret, met name met het oog op het verdere gebruik van het portret. Bij niet in opdracht gemaakte portretten regelt artikel 21 Aw dat zo’n portret niet openbaar mag worden gemaakt indien een redelijk belang van de geportretteerde zich tegen

deze openbaarmaking verzet. Degene die is afgebeeld kan publicatie van zijn of haar portret verhinderen met een beroep op een redelijk belang dat zwaarder weegt dan het belang van degene die het portret openbaar wenst te maken. Let wel, het gaat hier uitsluitend over de openbaarmaking of publicatie van een portret. Het maken of reproduceren van een portret is onder normale omstandigheden⁴ toegestaan.

Portretrecht: niet in opdracht gemaakte portretten

Wanneer is sprake van een ‘redelijk belang’? In principe kan het bij deze open norm om twee verschillende rechtsgronden gaan: een privacybelang of een commercieel belang van de geportretteerde. Het privacybelang of -grondrecht van de geportretteerde vormt de kern van het portretrecht. Iedereen geniet juridische bescherming tegen inbreuken op de persoonlijke levenssfeer en de lichamelijke integriteit. Het publiceren van een portret kan daar een inbreuk op vormen, bijvoorbeeld bij het ongewenst verspreiden van een naaktfoto. Ook het ongewenste gebruik van een portret ter ondersteuning van commerciële reclame kan voor de geportretteerde een redelijk belang geven om iets tegen de reclameboodschap te kunnen doen⁵.

Het andere ‘redelijk belang’ is het commercieel belang

van de geportretteerde. Het gaat hier om een vorm van exploitatiebescherming vanwege de bekendheid van de geportretteerde. Dit laatste wordt ook wel verzilverbare populariteit⁶ of goodwill genoemd. Zo hebben bekende artiesten, sporters en acteurs meestal een verzilverbare populariteit waarmee zij hun portret- en imagerechten commercieel kunnen exploiteren. Zij kunnen vanwege deze goodwill een vergoeding vragen voor het commerciële gebruik van hun portret in reclames en ter aanprijzing van producten, diensten of merken, zoals bijvoorbeeld merchandise. Het mogen gebruiken van hun portret is in zo’n geval aan een financiële voorwaarde gekoppeld. Hetzelfde kan gelden voor fotomodellen die voor de commerciële exploitatie van hun portret normaal gesproken een vergoeding kunnen ontvangen. Als een geportretteerde een redelijk belang kan inroepen dat zich tegen publicatie van zijn of haar portret verzet, wil dit niet automatisch zeggen dat publicatie van het portret verboden is. Er moet namelijk altijd eerst nog een belangenafweging gemaakt worden tussen het redelijk belang van de geportretteerde⁷ en het belang bij publicatie van het portret. Daarmee geeft het portretrecht de geportretteerde zeker geen absoluut recht. Andere grondrechten zoals de informatie- en uitingsvrijheid kunnen onder de gegeven feiten en omstandigheden zwaarder wegen dan het redelijk

belang van de geportretteerde. Denk aan de grote nieuws waarde of informatieve waarde van een bepaalde publicatie met foto, zoals bijvoorbeeld de foto waarop Willem Endstra samen met Willem Holleeder te zien is, zittend op een bankje in Amsterdam. Doordat er altijd nog een belangenafweging moet worden gemaakt bij de vraag of een portret gepubliceerd mag worden, zal dit ook per situatie steeds opnieuw bekeken moeten worden. Welk redelijk belang heeft de geportretteerde, welk belang bestaat er bij publicatie van het portret en welk belang weegt in deze specifieke situatie zwaarder?

Lookalikes

Tegen deze portretrechtelijke achtergrond rijst de vraag hoe het zit met dubbelgangers van (bekende) artiesten. De Nederlandse rechter heeft al eerder geoordeeld dat een lookalike een portret kan zijn⁸. Hetzelfde kan gelden voor karikaturen, strippersonages en characters van bestaande personen⁹. Eerder dit jaar moest de Hoge Raad¹⁰ zich buigen over de vraag of het afbeelden van een lookalike van de bekende sporter, professioneel autocoureur en regerend wereldkampioen Formule 1 Max Verstappen in een reclamevideo op social media van online supermarkt Picnic als gebruik van zijn portret moet worden gezien. In het filmpje brengt de lookalike van Max Verstappen boodschappen rond, net zoals Max Verstappen op dat moment zelf deed in een landelijke televisiereclame van supermarktketen Jumbo. Waar de rechtbank¹¹ in eerste aanleg tot

gebruik van het portret van Max Verstappen oordeelde, kwam het Hof¹² in hoger beroep tot een andere conclusie door te overwegen dat het voor het publiek duidelijk is dat het niet om de echte Max Verstappen gaat en dat daarom geen sprake was van gebruik van zijn portret.

De Hoge Raad over weegt dat een afbeelding van een lookalike, bijvoorbeeld in een filmpje, onder de gegeven feiten en omstandigheden een ‘portret’ van de persoon kan zijn op wie de dubbelganger lijkt. Herkenbaarheid van de afbeelding speelt daarbij een rol, maar zeker ook dat bijkomende omstandigheden deze herkenning kunnen vergroten, zoals bijvoorbeeld de manier waarop de lookalike gepresenteerd wordt aan de hand van kleding en grime. Maar ook wat er verder nog in beeld wordt gebracht en de context waarin de afbeelding openbaar is gemaakt, kunnen van invloed zijn op de herkenbaarheid om van een ‘portret’ te kunnen spreken. Dat mensen zien dat het om een lookalike en niet om Max Verstappen zelf gaat, brengt hier geen verandering in. De afbeelding van de lookalike van Max Verstappen in de commercial van Picnic is daarmee gebruik van een portret van de echte Max Verstappen. De uitspraak van de Hoge Raad in de zaak van Max Verstappen tegen Picnic is in ieder geval goed nieuws voor (bekende) artiesten. Zij kunnen zich op basis van hun portretrecht ook verzetten tegen het afbeelden van lookalikes in commerciële uitingen.

Bjorn Schipper is advocaat en oprichter van Schipper Legal in Amsterdam.

6. HR 19 januari 1979, NJ 1979/383 ('t Schaep met de vijf Pooten).
7. HR 14 juni 2013, AMI 2014, p. 18 (Cruijff/Tirion).
8. Zie voor een overzicht van relevante rechtspraak voetnoot 417 op pagina 607 van P.G.F.A. Geerts e.a., Kort begrip van het intellectuele eigendomsrecht, Wolters Kluwer, 14e druk.
9. Supra noot 8.
10. HR 22 april 2022, ECLI:NL:HR:2022:621 (Verstappen/Picnic). Zie ook D.J.G. Visser, 'Hoge Raad in zaak Max Verstappen vs. Picnic: lookalike is toch een portret', online platform Mr. 22 april 2022: <https://www.mr-online.nl/hoge-raad-in-zaak-max-verstappen-vs-picnic-look-alike-is-toch-een-portret/>
11. Rechtbank Amsterdam 25 april 2018, IEF 17658 (Verstappen/Picnic).
12. Hof Amsterdam 2 juni 2020, IEF 19239 (Picnic/Verstappen).

DE FAVORIETE COMPOSITIE VAN... GEA VAN DIJK, ORGANISATOR STRAWBERRY FIELDS FESTIVAL DEDEMSVAART

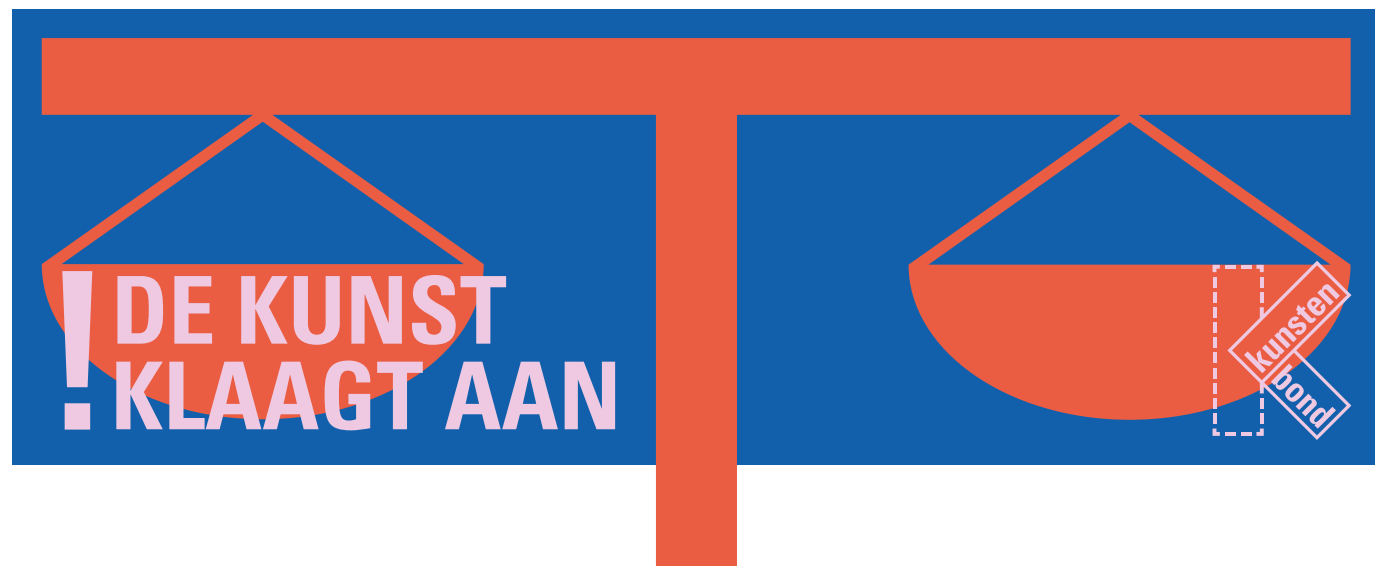

‘Mijn favoriete compositie? Moeilijk hoor, ik vind heel veel muziek mooi. Waar ik erg van kan genieten is dat nummer van Guns ‘n’ Roses, met dat lange intro en dat fluitje vooraf. Een heel rustig nummer, van begin jaren negentig. Hoe heet het ook alweer... o ja, *November Rain*! Dat vond ik bij de eerste keer dat ik het hoorde meteen fantastisch. Die heavy nummers van ze vind ik helemaal niks, maar de ballads vind ik prachtig. Dat is wel jammer van hun cd’s, dat je na een geweldige ballad weer een aantal van die drukke nummers krijgt. Die spoel ik allemaal door, ja. We waren nog jong, toen ik het nummer leerde kennen. Mijn man had een cd-zaak en videotheek in Dedemsvaart, later uitgebreid met een boekhandel, tot Multimediashop. Zo kwam ik aan het album. Het werd ook veel op de radio gedraaid, het was een bestseller.

Ik vind het vooral heel lekkere muziek voor als je auto moet rijden, zeker op de lange ritten. Als we op vakantie gaan naar Frankrijk, naar het Como-meer in Italië of de Vierwaldstättersee in Zwitserland, hoor ik graag dit soort nummers. *November Rain* duurt ook lekker lang. Intussen zie je onderweg langzaam het landschap veranderen en het weer mooier worden, zo raak je heerlijk in vakantiestemming.

We nemen behalve onze telefoon altijd cd’s mee in de auto. Onze kinderen gaan nu niet altijd meer mee, maar ze zeggen wel als we op vakantie gaan: vergeten jullie niet die en die cd’s mee te nemen? Vooral die van Guns ‘n’ Roses? Ik hou wel van ballads in het algemeen. Van Eric Clapton, ook wel van Nirvana, een beetje de alternatieve muziek. Kurt Cobain was heel vernieuwend. Die unplugged-serie

vond ik heel mooi, zeker de cd van Nirvana. Die hele drukke gitaren mogen er van mij wel uit. Nee, ik heb Guns ‘n’ Roses nooit live gezien. Toen er een hele vriendengroep naar een optreden ging, kon ik niet mee omdat ik hoogzwanger was van mijn eerste dochter. We reden wel een keer naar huis, toen we onderweg allemaal fans zagen die van een Guns ‘n’ Roses-concert kwamen in Nijmegen. Die waren heel herkenbaar, met hun ruige uitstraling, haarbanden en motoren. Prachtig. De hele entourage eromheen had ik wel een keer willen meemaken, alleen al om naar te kijken. Wat dat betreft vind ik het wel jammer dat ik er nooit ben bij geweest, maar op zich vind ik het geen gemis dat ik ze nooit live heb zien spelen. Tenzij ze alleen maar ballads zouden zingen natuurlijk, haha.’

Kunstenbond stelt de staat aansprakelijk voor gebrek aan coronacompensatie

De Kunstenbond dreigt de staat voor de rechter te dagen voor het benadelen van culturele en creatieve freelancers tijdens de coronacrisis. De vakbond stelt dat de overheid freelancers in de culturele en creatieve sector heeft uitgesloten van coronasteun, of hen te weinig steun heeft geboden, terwijl deze groep juist onevenredig hard is getroffen door de coronamaatregelen. Samen met een aantal leden als mede-eisers stelt de vakbond de Staat der Nederlanden officieel in gebreke voor de tekortkoming: de overheid krijgt zo nog één kans om over te gaan tot een passende compensatie van geleden coronaschade. Doet de overheid dat niet, dan volgt er een rechtszaak. De Kunstenbond roept andere getroffen freelancers ook op om hun schade te melden.

In de aansprakelijkheidsstelling, die 6 juli werd verzonden, zet de Kunstenbond de achterstelling en uitsluiting van de sector en haar werkenden uiteen. Als de staat verzaakt om met

een compensatievoorstel voor geleden schade te komen, daagt de vakbond met haar leden de staat voor de rechter. Deze mede-eisers zijn zzp'ers, waaronder een aantal musici, die zeer

zware financiële gevolgen hebben ondervonden van het gebrek aan passende steun. De crisis is voor deze getroffen zzp'ers verre van voorbij: ze hebben hun spaargeld opgegeten en kampen met belastingsschulden.

De eis

De Kunstenbond roept de overheid op om te erkennen dat de groep zzp'ers in de creatieve en culturele sector disproportioneel heeft geleden onder de coronamaatregelen, met meer beperkingen dan in andere sectoren, terwijl er voor hen minder toegang was tot steun en compensatie. Dat is onrechtvaardig. Daarom eist de vakbond dat de overheid de schade voor deze groep compenseert.

De feiten: willekeurige uitsluiting en ontoereikende steun

De culturele en creatieve sector kreeg als eerste te maken met beperkende maatregelen, en heeft die tot het laat-

ste toe moeten hanteren. Maatregelen werden stevast te kort van tevoren aangekondigd en vielen in periodes waarin cultuurmakers normaal gesproken hun hoogste omzet draaien. Veel mensen zagen in één persconferentie een groot deel van hun jaarinkomen in rook opgaan.

De culturele en creatieve sector werd daarnaast stelselmatig lang uitgesloten van versoepelingen, terwijl andere sectoren al wel of deels hun werkzaamheden konden voortzetten. Iedereen herinnert zich de mensenmassa's in de bouwmarkt en op de F1-tribune in Zandvoort nog, terwijl culturele podia en festivals – piekfijne voorbereiding en protocollen ten spijt – gesloten moest blijven. Want, om met Hugo de Jonge te spreken, "Je kunt toch ook gewoon een dvd'tje opzetten?"

De Kunstenbond pleit er al vanaf het begin van de pandemie voor dat maatwerk nodig is om de coronaschade voor freelancers in de sector te herstellen. Van alle werkenden in de cultuursector is meer dan de helft zzp'er. Zzp'ers kwamen er bekaaid vanaf met generieke coronasteun. Diegenen die aanspraak maakten op Tozo, werden met hun gezin teruggeworpen naar een inkomen op bijstandsniveau. Andere regelingen waren ook onbereikbaar voor de meeste zzp'ers in de culturele en creatieve sector. Voor sommige sectoren zoals de horeca en kermisbranche werd de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten aangepast en de voorwaarde voor een apart woon-werkadres uit het eisenpakket geschrapt. Het kabinet wou echter niet overgaan tot dit type maatwerk voor de cultuursector. Geld dat wél werd toegekend aan de cultuursector kwam vaak niet bij de zzp'ers terecht; het bleef voor een groot deel hangen bij de podia en instellingen waardoor het door OCW beoogde trickle-downeffect niet of nauwelijks gewerkt heeft, zoals werd aangetoond in het rapport van de Boekmanstichting.

Ronald Gijsbertsen, directeur van de Kunstenbond:

"De verhalen van onze mede-eisers zijn zeer schrijnend en waren te voorkomen geweest. Daarbij wil ik benadrukken dat de groep voor wie passende compensatie broodnodig is, veel groter is dan deze mede-eisers alleen. De Kunstenbond biedt alle freelancers uit de sector de gelegenheid hun geleden coronaschade te melden op onze website. Zo maken we zichtbaar hoe gigantisch het probleem is dat we als sector en maatschappij hebben."

De gevolgen: opgemaakte oudedagvoorzieningen, belastingsschulden en meer

De gevolgen voor de getroffen groep zijn groot. Bij gebrek aan goede sociale voorzieningen voor zzp'ers geldt immers dat veel van hen spaargeld apart zetten voor pensioen en arbeidsongeschiktheid, terwijl de generieke coronasteun niet beschikbaar was voor mensen met vermogen of spaargeld. Veel zzp'ers in de sector hebben hun spaargeld en oudedagsvoorziening op moeten eten om in hun vaste lasten te kunnen voorzien. Belastinguitstel bood op dat moment enige soelaas, maar is geen echte steunmaatregel: inmiddels is de blauwe envelop met duizenden euro's aan vorderingen al bij velen op de mat gevallen.

Oproep: meld je schade, steun de zaak

Heb jij ook financiële schade geleden tijdens de coronacrisis? Dan roept de Kunstenbond je op om je te melden. De urgentie van de benarde positie van zzp'ers in de culturele en creatieve sector wordt door het kabinet namelijk onvoldoende gevoeld. Door een grotere zichtbaarheid van de schade die het falende overheidsbeleid heeft aangericht worden de rechtszaak en de roep om politieke verandering kracht bijgezet.

Je kunt je schadebedrag en je verhaal doorgeven via de website kunstklaagtaan.nl. Samen kunnen we laten zien hoe groot het probleem is en kunnen we ervoor zorgen dat het kabinet het heet krijgt onder de voeten.

- ingezonden mededeling -

Schipper legal:

mr. Bjorn Schipper is een ervaren entertainment advocaat en oprichter van **SCHIPPER LEGAL**. in Amsterdam. Een intakegesprek van een half uur is gratis. Voor leden van de Kunstenbond geldt een gereduceerd uurtarief van € 150,= (exclusief btw en externe kosten). Voor procederen geldt een urenmaximum van 50 uur tegen het genoemde gereduceerde uurtarief. Het normale (basis)uurtarief is € 200,= (exclusief btw en externe kosten) en geldt bij procedures vanaf 50 uur.

SCHIPPER LEGAL:

mr. Bjorn Schipper

Postbus 36424

1020 MK Amsterdam

m +31619610500

e bjorn@schipperlegal.nl

w www.schipperlegal.nl

tw @bjornschipper

Niet opnieuw uitstel van fair practice

Hoewel het virus minder op de voorgrond staat in onze samenleving, is de coronacrisis in de culturele sector nog overal voelbaar. De sector likt haar wonden nog.

Voor herstel is tijd en investering nodig. Er is grote onzekerheid over bezoekersaantallen en een stuwmeer aan aanbod. Het risico dat dit alles met zich meebrengt voor podia en producenten dreigt afgewend te worden op de werkenden in de sector. Het gevolg is slechte betaling en een te hoge werkdruk voor degenen die aan het werk kunnen. De Kunstenbond maakt zich hier grote zorgen over. De broodnodige structurele verbetering van de positie van werkenden komt namelijk in het gedrang. Een duurzame doorstart na corona is alleen mogelijk als we vanaf nu onze arbeidsmarkt aantrekkelijk maken en mensen fatsoenlijk gaan betalen. We moeten toe naar beter werk en meer inkomen, dat is fair practice.

Herstelpakket van 135 miljoen

Met het pakket van 135 miljoen euro voor dit jaar (2022) wil Gunay Uslu, staatssecretaris cultuur en media, de sector een eind op weg helpen naar herstel. Een forse investering is

inderdaad hard nodig, maar de focus in de plannen ligt nog te weinig op de mensen die het werk doen. De sector en OCW zijn er dankzij onze lobby inmiddels van doordrongen dat zzp'ers in de sector er niet goed voor staan. Toch blijven passende maatregelen dit jaar uit. Geld vrijmaken voor nieuwe producties betekent niet dat de zzp'ers hiervan mee profiteren. Alleen geld in de sector pompen is niet genoeg; er moeten goede, structurele en bindende afspraken komen over eerlijke contracten en dito betaling.

Voor rekening en risico van werkenden

De opstartproblemen van de sector worden te veel afgewend op de werkenden; bezoekersaantallen vallen tegen, mensen weten de weg naar podia en theaters nog niet goed te vinden. Voor artiesten wiens gage is gebaseerd op deuropbrengst brengt dit grote financiële onzekerheid met zich mee. Producties die de afgelopen jaren gepro-

grammeerd stonden, zijn doorgeschoven naar het heden en ook tijdens corona zijn makers blijven maken. Er is meer aanbod dan plek. Podia, producenten en werk- en opdrachtgevers zijn voorzichtig, ze houden de hand op de knip. Werkdruk voor werknemers reist de pan uit. Zzp'ers zijn tijdens corona hard getroffen en nauwelijks gecompenseerd. Werkenden worden nog steeds afgescheept met slechte betaling en onzekere contracten. Heeft corona ons dan niets geleerd?

Uitstel cultuurnota werkt averechts

De Raad voor Cultuur en de brancheverenigingen in de sector pleiten voor verlenging van de cultuurnotaperiode. Het argument is dat men meer tijd wil voor de inrichting van een nieuw bestel. Zonder wijziging van de huidige structuur betekent dat echter verlenging van het bestaande aanbod en de bestaande, onfaire praktijk. Het betekent invoering van fair practice die ons door voormalig minister van OCW Ingrid van Engelshoven is beloofd. Aan het einde van deze cultuurnotaperiode moet fair practice op orde zijn. De afgelopen jaren is veel onderzoek en advies verschenen over de pijnpunten van de arbeidsmarkt in de sector en de urgentie van het probleem van unfair practice. Alles wat we moeten weten voor inrichting van een nieuw stelsel is bekend en de problematiek is urgent. De Kunstenbond dringt erop aan om hier meteen mee aan de slag te gaan.

In goede en slechte tijden; blijf verzekerd!

De Kunstenbond biedt speciale verzekeringen aan, exclusief voor leden van de Kunstenbond. Het voorkomen van schade is natuurlijk beter, maar als er onverhoopt toch iets gebeurt, is het verstandig dit risico te hebben afgedekt met een goede en uitgebreide verzekering. Risico's zijn er immers altijd, gewoon omdat je leeft en onderneemt. Maar hoe bepaal je de risico's en welke moet je verzekeren?

Risico's en beperkingen

Laten we voorop stellen dat het onmogelijk is alle risico's te verzekeren. Dat hebben we de afgelopen twee jaar wel ervaren. Voor een groot aantal leden hebben de coronamaatregelen direct effect

gehad op werk en inkomen. Als werknemer kun je nog terugvallen op sociale voorzieningen, als zelfstandige niet of nauwelijks. En tegen een pandemie kun je je al helemaal niet verzekeren. Wel tegen inkomensverlies als gevolg

van arbeidsongeschiktheid. Een ongeluk zit soms in een klein hoekje en komt lang niet altijd door onvoorzichtigheid. Naast de verzekeringen voor uw muziekinstrument of materiaal is het goed om u ook eens te laten informeren over inkomen en arbeidsongeschiktheid. Daarbij kunnen de financiële gevolgen groter zijn dan een beschadigd instrument of deuk in uw auto.

Betere tijden

Natuurlijk hopen wij dat u binnenkort uw mooie vak weer zonder beperkingen kunt uitoefenen. De berichten zijn gunstig en naast een gezellig terrasje hoopt iedereen binnenkort ook weer een mooi optreden te kunnen bijwonen of een bezoek te brengen aan een museum of galerie. En heeft u op dit moment nog geen volle agenda, dan is het misschien een goed moment om samen met onze adviseurs uw verzekeringspakket nog eens door te nemen. Wellicht heeft u al jaren geleden uw verzekeringen afgesloten en staat er nog een instrument op de polis dat allang niet meer in uw bezit is. Of kunt u besparen op bijvoorbeeld uw autoverzekering door

over te stappen naar een andere verzekeraar. Wij berekenen graag of dat gunstig voor u is.

Speciaal voor leden van de Ntb/Kunstenbond

Wij hebben speciaal voor leden van de Kunstenbond een aantal verzekeringen waarvan de voorwaarden afgestemd zijn op kunstenaars en musici die als zelfstandig ondernemer werkzaam zijn. Denkt u bijvoorbeeld aan een instrumentenverzekering of gecombineerde aansprakelijkheidsverzekering voor privé en bedrijfsaansprakelijkheid. Neemt u contact met ons op voor de tarieven en voorwaarden: 035-5280070.

Hypotheken

Ten slotte brengen wij graag onder de aandacht dat Adviesgroep Van der Roest ook adviseert en bemiddelt in hypotheek. Niet alleen voor werknemers in loondienst maar ook voor zelfstandig ondernemers. Wellicht denkt u erover een huis te kopen, te verbouwen of te verduurzamen of wilt u alleen weten wat u met uw inkomen zou kunnen lenen. Ook hiermee zijn wij u graag van dienst. Voor een eerste oriënterend gesprek nemen wij de kosten voor onze rekening. En tegelijkertijd kunnen we dan samen met u de overige verzekeringen nog eens doornemen. Wilt u een gesprek inplannen? Belt u ons dan op 035-5280070.

- ingezonden mededeling -

- ingezonden mededeling -

VOOR ALS JE AAN JE TAKS ZIT

MUZIEKENZORG.NL

Heeft U speelproblemen, vermoeidheidsklachten of pijn?

Dispokinesis = het vrij kunnen beschikken over houding en beweging. Ontwikkeld door een musicus voor musici.

Meer informatie:
Dianne Bolte, Dispokinesispraktijk:
tel. 026 445 34 84
Zie ook: www.dispokinesis.nl

DUTCH - JAZZ elke zondag **22:00 / 23:00** op Sublime FM

foto : Frank de Graaf

DUTCH-JAZZ

foto : Roland van Tulder

Hét radioprogramma waar de Nederlandse jazz centraal staat met Rolf Delfos en Bart Wirtz

Sena **SUBLIME** FM

Nederlands Fluit Genootschap

Vereniging voor fluitisten in Nederland en Vlaanderen

- Voor alle fluitisten: amateurs, studenten en beroepsfluitisten, docerend en uitvoerend
- 4x per jaar tijdschrift FLUIT
- Activiteiten voor fluitisten: Workshops, Masterclasses, Lezingen, Beurzen van fluiten en fluitmuziek
- Ledenkorting op cd's en NFG-activiteiten
- Nieuwe leden ontvangen een gratis NFG-cd

Informatie en aanmelden:

www.nfg-fluit.nl – info@nfg-fluit.nl

Nederlands Fluit Genootschap – Postbus 75830, 1070 AV Amsterdam

'De duivel schijt op een grote hoop'

Tijdens de coronaperiode werden er tal van nieuwe, meestal tijdelijke, fondsen gelanceerd die met wisselend succes zijn ingezet om de financiële nood van podiumkunstenars te lenigen. Post-corona is het interessant welke lessen getrokken kunnen worden uit deze noodsubsidieëring. Heeft het nieuwe inzichten en subsidieregelingen opgeleverd waar musici mee verder kunnen?

Door Nelleke Slot

Als de coronaperiode ons iets heeft geleerd dan is het wel dat musici, ook als er noodsteun wordt verdeeld, achteraan de (voedsel)keten staan. Vooral zzp'ers vielen tussen wal en schip omdat subsidieregelingen vaak net niet aansloten bij de beroepspraktijk van deze toch zeer grote groep podiumkunstenars. 'De duivel schijt op een grote hoop,' verzucht Anita Verheggen. 'Helaas geldt dat ook voor de verdeling van de (extra) subsidies. Grote culturele instellingen ontvingen relatief grote bedragen met de bedoeling om een deel van dat geld door te sluizen naar de gedupeerde podiumkunstenars: het z.g. trickle-downprincipe. Daar is te weinig van terecht gekomen bleek uit een onderzoek van de Boekman stichting.'

Trickle-up-principe

Verheggen is, als belangenbehartiger bij de Ntb/Kunstenbond, betrokken bij tal van subsidieregelingen zoals het Nationaal Podiumplan (NPP), het Sena Muziekproductiefonds en Upstream: Music. 'Ik ben bang dat musici ook te

weinig gaan profiteren van de extra OCW-subsidie om het herstel van de cultuursector te stimuleren. Het is blijkbaar moeilijk om het subsidiesysteem en de manier waarop daarover gedacht wordt door beleidsmakers en politici te veranderen. Men betreedt het liefst de vertrouwde en gebaande paden. Het is interessant om te onderzoeken bij welke nieuwe (nood)regelingen subsidie daadwerkelijk in voldoende mate bij de musici terecht is gekomen en of we die regelingen kunnen voortzetten als de crisis voorbij is'. Verheggen is zelf één van de initiatiefnemers van het Nationaal Podiumplan waar concertsubsidies rechtstreeks op de rekening van de musici wordt overgemaakt. Een systeem dat uitgaat van een 'trickle-up-principe'. Het NPP is een succes: op 1 juni maken al 2.252 musici en 362 podia gebruik van het NPP en zijn er 1320 aangemelde concerten. De regeling werd een jaar geleden gestart voor de jazz/world-sector en in september 2021 uitgerold naar de popsector. Daar wordt het NPP-team overigens geconfron-

teerd met obstakels die typerend lijken voor die sector. 'Optredens lopen vaak via boekers die gages op hun eigen rekening willen hebben en niet op die van een muzikant. En podia hikken aan tegen de hoogte van de gage per musicus. Het is symptomatisch voor de popsector maar ondanks dat zien we het aantal popconcerten, podia en musici dat van de regeling gebruik maakt stijgen,' aldus Verheggen. 'Binnenkort wordt er ook een NPP voor Kamermuziek gestart; daarvoor zijn de voorbereidingen al in volle gang. Het principe achter het NPP is dat alles rond een concert binnen de keten van maker, podium en publiek geregeld wordt. Er zijn geen artistieke commissies nodig en subsidie wordt met een minimum aan overhead trickle up uitgekeerd en gecontroleerd. Deze regeling verdient het om ook na corona te worden gefinancierd, juist om de kleinschalige podia en musici, dikwijls onder de radar van reguliere subsidiegevers, te ondersteunen en daarmee de muzieksector te verrijken.'

Tegen de stroom op

Ook de Upstream: Music-regeling verdient een langer leven als het aan Verheggen ligt. 'De regeling wordt door popmusici positief beoordeeld en ook het Fonds Podiumkunsten (FPK) en Sena (mede-financier van Upstream) zijn enthousiast. Popmusici kunnen samen met hun zakelijke partners een totaalplan inleveren en daar subsidie voor aanvragen. Een knelpunt is dat een deel van deze subsidie als lening wordt uitgekeerd. Musici moeten al veel investeren om voor een Upstream-subsidie in aanmerking te komen. Wij vinden daarom dat de lening zou moeten worden afgeschaft en bepleiten dat ook bij het FPK. Dit jaar zal blijken of OCW hiervoor te porren is.'

Sena Muziekproductiefonds

Onmiskenbaar succesvol zijn het Sena Muziekproductiefonds, dat met veel coronasubsidie musici op een laagdrempelige manier financieel ondersteunt bij het maken en exploiteren van muziekopnames, en de speciale Balkonscèneregeling van het FPK. Verheggen: 'Kenmerkend voor het succes van deze regelingen is dat ze goed toegankelijk zijn, inspelen op de actuele situatie en goed aansluiten op de beroepspraktijk van de musici. Juist die kenmerken zouden doorslaggevend moeten zijn bij het evalueren van oude en het creëren van nieuwe subsidieregelingen. Laten we goed kijken naar de talloze fondsen en subsidieregelingen die tijdens de coronaperiode zijn ontstaan. Ik ben er van overtuigd dat we daar genoeg nieuwe frisse ideeën kunnen opdoen en zo het totale subsidiesysteem kunnen helpen aan regelingen die recht doen aan de beroepspraktijk van podiumkunstenars en aan een daadwerkelijke fair practice.'

Onder de leden

Coen Witteveen

Saxofonist Coen Witteveen is een drukbezet man. Het toeren met Typhoon is weer losgebarsten en intussen is hij ook producer, huisvader, directeur en docent.

Wat doe je?

's Morgens: het afval buitenzetten, de kinderen naar school brengen. 's Middags: een productiehuis runnen en lesgeven bij ArtEZ. Vroeg in de avond: de rockster uithangen met Typhoon. Later: huisvader zijn, beleidsstukken doornemen en vlak voor het slapen een beetje pingelen in de man cave annex studio.

Dit is ongeveer hoe een door-deweekse dag eruit kan zien, vertelt Coen Witteveen. 'Best druk ja en vooral: erg gevarieerd. Voor mij is die afwisseling wel een must, ik doe graag veel verschillende dingen. Al die facetten bij elkaar: dat is wie ik ben.'

Witteveen is sinds zijn 17de de saxofonist van Typhoon, maar een stille kracht op de achtergrond is hij allang niet meer. De 32-jarige muzikant en producer is sinds 2019 de directeur van KOSMIK, een productiehuis in Amersfoort voor podiumkunsten, en onlangs toegetreden

tot de Raad van Aangeslotenen van Sena. In die laatste functie wil hij zich onder meer hard maken voor fair practice en bijdragen aan meer 'solidariteit en transparantie in de sector'. 'Het ontbreekt daar nu teveel aan', zegt Witteveen, die binnenkort als voorbereiding een stoomcurcus 'Sena' krijgt. 'Er moet meer een clubgevoel ontstaan, dan krijg je meer voor elkaar.' Witteveen ziet graag snel concrete resultaten. Als directeur van KOSMIK zet hij onder andere de strategie uit, maar is hij ook direct betrokken bij het helpen van jonge kunstenaars. 'KOSMIK vat goed samen waar mijn hart ligt. Bij KOSMIK dient zich de komende generatie makers aan, vaak mensen uit de informele scene, selfmade artiesten. Wij helpen ze op weg, bijvoorbeeld door ze in contact te brengen met podia, broedplekken en festivals. Of door gezamenlijk fondsen aan te schrijven en samen producties op te zetten.' Na enig nadenken over wat hem

drijft, zegt Witteveen: 'Die zin van Nina Simone: 'It's an artist's duty to reflect the times.' Ik vind dat zo'n krachtige gedachte; het geeft weer hoe ik erin sta. Of ik nu muziek produceer, op het podium sta of een masterclass geef op een opleiding, ik probeer altijd een soort spiegel te zijn voor wie ik voor mij heb. Daarnaast is het ook een spiegel voor mijzelf. Zolang ik in mijn werk als ondernemer maar kan blijven reflecteren aan de tijd waarin we leven, ben ik een gelukkig mens.' Witteveen kreeg muziek met de paplepel ingegoten. Zijn moeder is pianiste en zijn vader een begenadigd amateur-jazzdrummer. Op kinderfoto's is te zien dat peuter Witteveen het koor van zijn moeder aanvoerde. Dat hij saxofoon ging spelen, vloeit hier overigens niet logisch uit voort, beaamt hij. 'Als kind was ik wat ziekelijk, had last van mijn longen. Rond mijn tiende kreeg ik een sax, hierop blazen zou helpen. Na een tijdje bleek dat ik dat niet onverdienstelijk deed.'

Amper op het conservatorium om zich te verdiepen in de jazz, werd hij door Glenn de Randamie, alias Typhoon, gevraagd om met zijn hiphop-band op te treden op Noorderslag. 'Dat was in 2006. Ik kende Glenn via zijn zus, verder niks, had geen idee. Een paar jaar later braken we door. Tja, dat verzijn je van tevoren niet. Op het conservatorium werd wat schamper gereageerd, want wat is hiphop nou helemaal? Dat jazz in den beginne ook van alles en nog wat was, en bepaald niet academisch, wordt wel eens vergeten.' De laatste jaren profileert Witteveen zich ook als producer. Zo produceerde hij onlangs Atlantis, een nieuw album van het comedyduo Maartje de Boer & Kine Händlykken. Witteveen kreeg het voor elkaar 'voluit elektronisch te gaan'. 'Best bijzonder dat dat gelukt is, want

ze spelen normaal instrumenten als viool, accordeon, ukelele, banjo, basbalalaika en piano.' Ook probeert hij wanneer het maar kan, tijd vrij te maken voor zijn eigen 'elektronische' band Plastik.Soldiers. 'Het is allemaal wat kleinschaliger dan Typhoon,

maar het is wel heel fijn om het eraan te doen.'

Wat heb je aan de Ntb/Kunstenbond gehad?

'Nou, allereerst natuurlijk de instrumentenverzekering, ha ha. Dat heeft mij een aantal

keren flink geholpen. En ik had een keer een lang gesprek over een contract dat ik met Plastik.Soldiers had gesloten voor een label-deal met een label in Berlijn. Het contract was ok, maar het was erg prettig om het er met een expert over te hebben.

Daarnaast heeft de bond veel bereikt voor ons muzikanten. Denk bijvoorbeeld aan het Auteurscontractenrecht. Ik raad mijn studenten altijd aan om lid te worden van een collectief.'

Jeroen Akkermans

foto: Jessie Kamp

**Wij weten wat
er speelt!**

Word nu lid!

tel. 020-2108050

www.ntb.nl

Wat heb je aan de Ntb/Kunstenbond?

- Juridische check contracten.
- Rechtsbijstand bij problemen met opdrachtgevers, inning achterstallige gages en weigering uitkeringen.
- Goedkoopste instrumentenverzekering met (wereld)dekking bij optredens.
- Begeleiding en advies over: de rechtsvorm die het beste bij je bedrijf past, belastingen en ouderdomspensioen.
- Zakelijke kennis van en netwerk binnen de muziek- en podiumwereld.
- Goedkope factureringsservice en loonadministratie optredens via artiestenverloningen.nl.
- Advies op maat over opbouw (muziek)carrière of lespraktijk, aanvragen van subsidies, maken van geluidsopnamen/cd's.

De Ntb/Kunstenbond is dé vakorganisatie voor musici